

Foto - E. Gabranovs

Uzstājas "Atzele" (foto). Pasākumā "Rudenīgas noskaņas" neizpalika ne jautrība, ne smieklī. "Maisiņā ir kola, kola, kola no lielveikala Mola," improvizēja "Spārītes". Savukārt "Atzele" izspēlēja un izdziedāja dziesmu ar vārdiem "Palaid uz krodziņu pēdējo reizi".

Edgars Gabranovs

Svētdien Viļakas kultūras namā pilsētas, Susāju un Vecumu pagastu seniori uzsmaidīja aizejošajam rudenim, secinot, ka tas lēnām dodas uz ziemas pusi, ceļā sastopot gumijas zābaku un lietavu laiku, kad vaivariņu smaržas apreibinātie purvi priecē ar sarkanajām dzērveņu krellēm...

Pasākuma "Rudenīgas noskaņas" organizatore Silvija Kupriša priecējās, ka pēc ilgāka pārtraukuma kopā sanākuši seniori, kuri tik rūpīgi gatavojās šim pasākumam. Pirms lustīga kopā būšanas mirkļa S.Kupriša prognozēja, ka kultūras namā valdīs jautrība, smieklī un prieks. Un viņa nekļūdījās, turklāt svētdiena, kā sprieda vadītāja, ir veiksmīgi izvēlēta diena: "Sestdien izieta pirtiņa, viss mājās izdarīts un sakārtots, arī svētdienas rīta dievkalpojums ir beidzies, tāpēc varam atvēlēt laiku arī kopā būšanai un atpūtai." S.Kupriša nešaubās, ka pašdarbnieki pēc Covid-19 laika atgriešanos. "Cilvēki grib pavakarēt," viņa piebilda. Kultūras

darbiniecei piekrit kapelas "Atzele" vadītāja Anna Annuškāne, uzsverot, ka pensionāriem, atnākot uz balli, noskaņojums vienmēr ir labs: "Patiesi cilvēki pēc pandēmijas atgriešanos, kaut arī palikuši nedaudz kūtrāki. Mēs visi būtu aktīvāki, ja šādi pasākumi notiktu biežāk. Pat ielūgumus vajadzētu izsūtīt, jo cilvēkiem patīk būt kopā, bet viņi, iespējams, kautrējas. Visiem novēlu labu garastāvokli, priecīgu prātu un neslimot!"

Ar jestrū priekšnesumu klātesošos pārsteidza Buranovas vecmāmiņas. Kolektīva "Sudaruška" vadītāja Svetlana Krasnokutska, lūgta novērtēt savu meiteņu uzstāšanos, atjokoja, ka dod astoņas balles: "Neizpalika uztraukums, un jāatzīst, ka vieglāk uzstāties svešu cilvēku priekšā. Šeit visi ir savējie. Gandrīz divus gadus sēdējām bezdarbībā, tāpēc ir liels gandarījums pabūt publiskos pasākumos. Mēs šovasar koncertējām Balvos un gatavojamies skatīties, kad, visticamāk, brauksim uz Rēzekni."

Tas, ka pasākumā ir rudenīgas sajūtas, apliecināja arī Susāju dramatiskā kolektīva "Spārītes" vadītāja Māriete Bukovska: "Šonedēļ brauksim uz Briežuciemu, pirms tam uzstājamies Annas dienā Vēršukalnā. Kur aicina, tur braucam! Galvenais – nezaudēt prieka sajūtu un stādāt gribu!"

Nākamajā
Adugumā

● **Balvu gaļas kombināts digitālajā kolekcijā**
Pa vēstures lappusēm

● **Aizvien vairāk uzticas farmaceitiem**
Pētījums par cilvēku dzīvesveidu un veselību

Covid-19

(21.oktobris)

Balvu novads – 98
Alūksnes novads – 143
Gulbenes novads – 135
Ludzas novads – 172
Rēzeknes novads – 208
Madonas novads – 211

šānas principiem un tajā sastopamo vērtību saglabāšanu, gan uz muižas apbūvei piegulošo teritoriju kompozicionāli vienotas ainaviskās vides

Aicina izteikt viedokli

Balvu novada pašvaldība līdz 28.oktobrim aicina izteikt viedokli par Balvu muižas apbūves un tai piegulošo teritoriju apstādījumu un publisko ārtelpu attīstības tematisko plānojumu, tādējādi daloties ar savām vajadzībām, interesēm un vēlmēm vietas kvalitatīvai ilgtermiņa attīstībai. Tematiskā plānojuma izstrādes mērķis – nodrošināt vienotas apstādījumu struktūras izveidi, kas balstītos gan uz Balvu muižas parka vēsturiskās ainavas plānošanas principiem un tajā sastopamo vērtību saglabāšanu, gan uz muižas apbūvei piegulošo teritoriju kompozicionāli vienotas ainaviskās vides

Īsziņas

izkopšanu.

Spriež par naudu

20.oktobra Balvu novada domes ārkārtas sēdē deputāti noteica mēneša darba algas pirms nodokļu nomaksas izglītības iestāžu vadītājiem: Balvu Mākslas skolas direktoram – EUR 1 438; Bērzkalnes pirmsskolas izglītības iestādes vadītājam – EUR 1 104,15 par 0,85 likmēm; Medņevas pirmsskolas izglītības iestādes "Pasaciņa" vadītājam – EUR 1 104,15 par 0,85 likmēm; Viļakas pirmsskolas izglītības iestādes "Namiņš" vadītājam – EUR 1 169,10 par 0,9 likmēm. Tāpat noteica ēdināšanas pakalpojuma maksu: launags izglītojamajiem Balvu sākumskolā – 1 eiro, t.sk. vecāku maksa par pārtikas izmaksām – 0,52 eiro (lēmums stājas spēkā ar 2022.gada 1.oktobri).

Vārds žurnālistam

Irēna Tušinska

Nesen kolēģis izteicās, ka ir pret skraidīšanu ar ieročiem un karu kā tādu. Protams, ja dzīvojam līdzās tik agresīvam kaimiņam, bruņošanās esot neizbēgama. Domu apmaiņā nonācām pie secinājuma, ka šajā ziņā gadu tūkstošu laikā cilvēce nemaz nav mainījies. Būtībā tieši tāpat, kā akmens laikmetā viena cilts ar šķēpiem rokās cīnījās pret otru, ir arī tagad. Mainījušies tikai ieroču veidi un cīņas metodes. Atļāvos nedaudz pasapņot... Kā būtu, ja visu naudu, kas valstu budžetos tiek atvēlēta bruņojumam, izmantotu citiem – humāniem – mērķiem. Tie taču ir neskaitāmi miljardi. Iespējams, uz planētas vairs nebūtu nabadzības un bada. Bet varbūt, atvēlot šo naudu zinātnei, būtu apkarotas daudzas neizārstējamas slimības?! Kas gan zina, kā izvērstos dzīve bez bruņošanās?! Tikpat iespējams, ka tā vietā, lai šo naudu novirzītu labklājības celšanai un planētas glābšanai, cilvēki atrastu vēl kādu veidu, kā to bezjēdzīgi notriekt... Laikam jau cīņa par ietekmes sfērām un resursiem nekad nebeigsies. Tā turpināsies tikpat ilgi, cik pastāvēs testosterons un vīriešu vēlme spēlēt kariņus...

Latvijā

Palielinās atbalstu strādājošiem vecākiem.

Vecākiem, kuri bērna kopšanu apvieno ar nodarbinātību, ar 1. janvāri palielinās valsts atbalsts. To paredz Saeimas galīgajā lasījumā atbalstītie grozījumi. Strādājošo vecāku pabalsts līdzšinējo 30% vietā tiks palielināts līdz 50% no piešķirtā pabalsta apmēra. Grozījumi attieksies uz tiem vecākiem, kuri ir nodarbināti un neatrodas bērna kopšanas atvaļinājumā vai gūst ienākumus kā pašnodarbinātie.

Paplašinās pašvaldību tiesības lemt par azartspēļu atļaušanu vai aizliegšanu. Saeima galīgajā lasījumā atkārtoti pieņēma jauno Pašvaldību likumu, atbalstot arī deputāta Viktora Valaiņa (ZZS) priekšlikumu paplašināt pašvaldību tiesības lemt par azartspēļu atļaušanu vai aizliegšanu. Attiecīgais priekšlikums iekļauts normā, kas nosaka, ka dome ir tiesīga izlemt ikvienu pašvaldības kompetences jautājumu. Likumā tagad būs noteikts, ka tikai domes kompetencē ir lemt par azartspēļu organizēšanas vietu atļaušanu vai aizliegšanu pašvaldības administratīvajā teritorijā.

Latvijas pilsoņi iesaistīti ASV atklātā shēmā par tehnoloģiju pārdošanu Krievijai. ASV varas iestādes ir atmaskojušas divas shēmas par augsto tehnoloģiju pārdošanu Krievijai, un vienā no tām apsūdzēti Latvijas pilsoņi. Trīs Latvijas pilsoņi un viens Ukrainas pilsonis tika apsūdzēti par mēģinājumu nosūtīt Krievijai ASV ražotu augstas precizitātes profilslīpmašīnu, kas var tikt izmantota ieroču ražošanā vai kodolieroču programmā. Pārkāpums konstatēts, VID Muitas pārvaldei veicot kontroles pasākumus uz Latvijas-Krievijas robežas un konstatējot mēģinājumu pārvest sankcijām pakļautās preces.

Katrs otrais no ugunsgrēkos bojāgājušajiem bijuši seniori vecumā virs 60 gadiem. Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta (VUGD) apkopotā šī gada deviņu mēnešu statistika liecina, ka katrs otrais jeb 49% no ugunsgrēkos bojāgājušajiem bijuši seniori vecumā virs 60 gadiem. No ugunsgrēkos cietušajiem 42% bija seniori. VUGD vērtē, ka bez sociālajiem un ekonomiskajiem iemesliem ļoti būtiska loma ir arī ieradumiem, kas veidojušies gadu laikā.

Obligātā aizsardzības dienesta ieviešanu Latvijā varētu atlikt par pusgadu. Ja likumprojekts par obligāto valsts aizsardzības dienestu (VAD) Saeimā tiks pieņemts vien šā gada nogalē, pirmais iesaukums valsts aizsardzības dienestā varētu notikt nākamā gada jūlijā, nevis janvārī, kā paredzēts. Viss lielā mērā būs atkarīgs no tā, cik ātri 14. Saeima izskatīs šo likumprojektu. Ja tas notiek līdz Jaunajam gadam, tad tas visdrīzāk nozīmētu, ka pirmais iesaukums būtu nevis nākamā gada janvārī, bet gan jūlijā.

(Ziņas no www.lsm.lv)

Raksta pasaules diktātu latviešu valodā

Lai būtu goda un cieņas lieta

Laikam jau nevar pateikt labāk par Juri Alunānu: “Turiet jūs, latvieši, savu valodu godā, un jums labi klāsies virs zemes. Jo, kas sevi pašu negodā, to arī citi negodās.” Bet vai latviešu valoda mums patiešām ir cieņas un goda lieta? Iespēja to apliecināt bija, piedaloties Valsts valodas dienā un rakstot diktātu.

Šo iespēju izmantojuši arī mūsdienu cilvēki, tostarp Balvos to darījusi Dzimtsarakstu nodaļas vadītāja SVETLANA NOVIKA. Pievienoties rakstītāju pulkam viņu rosinājis bieži dzirdētais viedoklis, ka latviešu valodai draud briesmas, ka jārikojas, lai to saglabātu un kā lielu vērtību atstātu nākamajām paaudzēm. To pamato arī viņas vērojumi par cilvēku neprasmīgo valodas pielietojumu gan runā, gan rakstos. Svetlana izlēma pārbaudīt arī savas zināšanas. Diktātu viņa rakstīja ar roku uz papīra, jo, kā atzīst pati, pieder paaudzei, kura sacerējumus un diktātus kopš skolas laikiem rakstījuši tikai šādi. Pēc diktāta uzrakstīšanas, salīdzinot tekstu ar oriģinālu, secinājusi, ka rezultāts ir labs, jo diktāts uzrakstīts veiksmīgi – bijušas tikai divas kļūdas. Ja blakus būtu skolotājs, viņa spētu arī pamatot izvēlēto pieturzīmju lietojumu tiešajā runā.

Diktāta tekstu “Krāsaina saule virs pelēkiem jumtiem” šoreiz bija radījis rakstnieks un žurnālists Osvalds Zebris. Aktieris Gerds Lapoška tekstu lasīja izteiksmīgi, vairākkārt atkārtotot teikumus, kas vietām bija gari un tēlaini. Svetlana atzīst, ka kopumā diktāta teksts viņai patīcis, lai arī vairāku vārdu nozīme palikusi nesaprasta. Var diskutēt, vai latviešu valodas diktātā iederējās tādu vārdu kā ‘hūdijs’, ‘ambivalence’, ‘presbiteriešu’ izmantošana, kas izklausās pēc aizguvumiem no angļu valodas.

Vai tiešām mūsu latviešu valoda ir briesmās? Svetlana pārliecinoši uzskata, ka jā. Viņasprāt, varbūt pēc gadiem simts literāri pareizi runās vairs tikai retais. Balveniete norāda uz dažām izteikti populārām valodas kļūdām, kādas

novērojuši sabiedrībā. Daudziem tagad patik modīgi ‘ka’ vietā lietot ‘kad’. Otra izteikta kļūda ir teikt, piemēram, ‘trīs gadus atpakaļ’, nevis – ‘pirms trim gadiem’. Kļūdaini skan arī – ‘dzīvoju uz Brīvības ielas’, pareizi – ‘mājā, kas atrodas Brīvības ielā’. Arī sociālajos tīklos cilvēki raksta izteikti kļūdaini, ļaujot domāt, ka šo tekstu autori vispār nedomā par saturu, ko paši tur ielikuši. S. Novika atceras skolas gados stingri iemācīto: “Ja esi uzrakstījis tekstu, kas nav domāts tikai pašam savā blociņā, tad, pirms to kaut kam iesniedz, vēlreiz rūpīgi pārslasi. Bet tagad cilvēkiem nav laika pārslasīt kaut vai tās dažas rindiņas ar sveicienu dzimšanas dienā, ko viņi otram nosūta. Tā ir elementāra necieņa!”

Ja būtu Svetlanas teikšana, viņa jebkurā vidējās vai augstākās izglītības iestādē kā obligātu mācību priekšmetu ieviestu latviešu valodas gramatiku. Tad varbūt, viņa pieļauj, mēs nepazaudētu savu latviešu valodu. Skolēnu vidū tagad vērojama tendence sarunāties angļiski. Protams, zināt valodas nav peļami. Arī vadītāja atceras, kā bērnībā pati runājusi ģimenē: ar mammu – latviešu literārajā valodā, ar tēti – krieviski, bet ar vecmammu – latgaliski. Un visu ar visiem sapratu! Arī zināt angļu vai citu svešvalodu ir labi, tikai nevajadzētu aizmirst mūsu valsts valodu, kas būtu jāzina vislabāk. “Zināt un lietot valsts valodu ir absolūta prasība. Tas ir pareizi. Mēs esam tik mazi lielajā pasaules kartē, Latvija ir mūsu vienīgā vieta, tāpēc mums ir jāsaaglabā sava identitāte. Un nav ko izlikties, ka nevar iemācīties. Patiesībā tas ir attieksmes jautājums par cilvēka cieņu un izpratni pret valsti, uz kuru viņš atbraucis un kurā dzīvo. Bet, runājot par latgalisko, uzskatu, ka ar to tiek pārspīlēts. Mājās un ģimenē vai arī fakultatīvi šo valodu var lietot vai mācīties, ja ir tāda vēlme. Bet nezinu, kur man varētu noderēt latgaliskā rakstu valoda. Ar baudu noklausījos arī latgaliskā diktāta tekstu, ko šogad piedāvāja. Sapratu pilnīgi visus vārdus, taču, kad latgaliski runā, piemēram, Šķilbēnu puses cilvēki, daļa vārdu nav man saprotami,” secina Svetlana.

Aicina piedalīties aptaujā un izteikt viedokli

Pagaidām ir viedokļi un diskusijas

Kādam būt apkārtnes teritorijai?

Balvu novada iedzīvotājus aicina līdz 28. oktobrim izteikt viedokli par Balvu muižas apbūves un tai piegulošo teritoriju apstādījumu un publisko ārtelpu attīstības tematisko plānojumu.

Aptauju drukātā veidā iespējams aizpildīt Balvu novada pašvaldības iestādēs – administrācijā, Balvu Novada muzejā, Balvu Centrālajā bibliotēkā, Valsts un pašvaldību vienotajā klientu apkalpošanas centrā. Aptauju var aizpildīt arī elektroniski, atverot Balvu novada mājaslapu.

Socioloģiskā aptauja izstrādāta Balvu muižas apbūves un tai piegulošo teritoriju apstādījumu un publisko ārtelpu attīstības tematiskā plānojuma ietvaros. Tās mērķis – noskaidrot sabiedrības vajadzības, intereses un vēlmes vietas kvalitatīvai ilgtermiņa attīstībai.

Kam jāapdzīvo muižas nams?

Ne mazāk svarīgs jautājums, par ko deputāti diskutēja arī finanšu komitejas sēdē, – kādam nolūkam būtu jāizmanto muižas telpas un kam tās pienāktos apdzīvot?

Pagaidām galavārds nav dots, par to diskutē un aicina savu redzējumu izteikt arī iedzīvotājiem. Drīz sāksies muižas telpu atjaunošanas otrās kārtas darbi. Piemēram, deputāta Egona Salmaņa viennozīmīgs priekšlikums ir, ka uz muižu būtu jāpārceļas novada domei, savukārt deputāts Aldis Bukšs rosināja aizdomāties: “Kāds ir galvenais mērķis, ko gribam parādīt sabiedrībai: lai cilvēki nāk, iepazīstas un lepojas ar šo namu, vai arī ko citu? Vai novada domes atrašanās un, teiksim, priekšnieka Maksimova kabinets būs tas, ko cilvēki te gribēs redzēt?”

Citi viedokļi par šo jautājumu

AIJA MEŽALE, Izglītības, kultūras un sporta komitejas priekšsēdētāja: – Muižas ēkas telpās varētu būt Izglītības

pārvalde, bet izpildvaru un nodaļu darbinieku kabinetiem jāpaliek Balvu pilsētas centra ēkā, lai iedzīvotājiem, kārtējot savus jautājumus, no autoostas nevajadzētu mērot tik garu ceļu, kāds būtu līdz muižai. Varētu te palikt daļa apmācības kabinetu, ko iesaka Balvu Profesionālās un vispārīgizglītojošās vidusskolas direktore, un telpas vajadzēs arī nevalstiskajām organizācijām, kas jau tagad darbojas muižā.

Muižai jābūt pasākumu, kameramūzikas festivāla, semināru un ciemiņu uzņemšanas vietai. Kādā no telpām būs jādzīvo muižas vēsturiskajam stātam un eksponātiem.

SANDRA KAPTEINE, Balvu novada domes priekšsēdētāja vietniece: – Vizualizēju, lai te ir skaists tūrisma objekts, atgādinot mūsu pilsētas vēsturi. Lai cilvēki var nesteidzīgi baudīt muižas apkārtnes dabu un atpūties.

IVETA SUPE, Balvu Novada muzeja vadītāja: – Noteikti jāturpina skanēt kameramūzikas festivālam brīnišķīgajā akustiskajā koncertzālē. Jāturpina dzīvot Balvu vēstures stātam par Balvu muižu, jo šī ir mūsu pilsētas senākā un reprezentatīvākā ēka. Iespējams, te varētu būt arī atsevišķi darba kabineti pašvaldībai, bet jāņem vērā, ka nama uzturēšana būs ļoti, ļoti dārga. Manuprāt, galvenais, lai šajā namā nav vientuļi un skumji, lai tur kūsā dzīvība.

ALEKSANDRS SŅEGOVS, Attīstības plānošanas nodaļas vadītājs Balvu novadā: – Tā ir vēsturiska ēka, tāpēc noteikti jābūt muzejiskām vērtībām. Šajā namā pats kādreiz mācījies, būdams skolnieks, tādēļ gribas, lai te notiek kādas neformālās izglītības nodarbības. Lai māja ir apdzīvota un tai ir atgriezeniskā saikne ar sabiedrību.

ILONA DŽIGURE, sociālā darbiniece: – Te iederas skaistas izstādes, namu varētu apdzīvot nevalstiskās organizācijas. Atbilstoši nama statusam, varētu būt iekārtota kafejnīca. Man ļoti patīktu labiekārtota muižas ainaviskā teritorija.

(Par muižas pārvērtībām un finanšu komitejas sēdē runāto arī kādā no turpmākajiem laikraksta numuriem.)

Lappusi sagatavoja M.Sprudzāne

Vai šajā krīzes laikā valsts augstākajām amatpersonām būtu jāpaaugstina atalgojums?

Viedokļi

Plaisa starp bagāto un nabago slāni arvien pieaug

LĪGA KOZLOVSKA, 14. Saeimas deputāte no Zaļo un Zemnieku savienības (ZZS)

Vai šajā krīzes laikā augstākajām valsts amatpersonām bija jāpaaugstina algas? Uz šo jautājumu atbildēju kā Saeimas deputāte, kura saprot, ka jaunajā valdībā, visticamāk, ZZS būs opozīcijas partija. Jau līdz šim masu medijos esam izteikuši viedokli, ka augstāko amatpersonu algu paaugstinājumam bija jābūt samērīgam ar visu pārējo profesiju kategorijām. Piemēram, mediķiem algu paaugstinājums (nerunājot par atbalstu Covid pandēmijas krīzē) 10% vietā ir 4,5%. Turklāt nevar zināt, vai lielāku algu sagaidīs arī pedagogi un valsts policijā strādājošie. Vēlreiz uzsvērsu, – jebkurai algu paaugstinājumam jābūt samērīgam ar visiem Latvijas iedzīvotājiem un viņu dzīves līmeni. Un nevar būt tā, ka izrauti no konteksta un par 30% vairāk saņemti tie, kuri darbojas valsts augstākajos ešelonus. Jā, nenoliegšu, ka daudzi no viņiem tiešām ļoti daudz un smagi

strādā. Un, ja salīdzina ar citām Eiropas valstīm, droši vien atalgojums būtu jāpalielina. Bet tas jādara samērīgi visās iedzīvotāju profesiju kategorijās. Pagājušā Saeima lēma, ka iesaldēs algas visiem Saeimas deputātiem. Arī par to var runāt un diskutēt, cik tas pareizi vai nē. Es drīzāk gribētu teikt tā, – ja palielinātu algas Saeimas deputātiem, tad šim palielinājumam būtu jābūt samērīgam skaitlim ar pārējiem Latvijas iedzīvotājiem.

Kā vienu no argumentiem, kādēļ jāpaaugstina atalgojums valsts augstākajām amatpersonām, Ministru prezidents Krišjānis Kariņš minēja to, ka privātajā sektorā cilvēki saņem vairāk. Tas tiesa, ka privātajā sektorā, lai piesaistītu labākos spēkus un speciālistus dažādās profesijās, tiešām maksā salīdzinoši daudz. Tai pat laikā mūsu ierēdniecībā ir diezgan daudz viduvējību, un iemesls tam viens – visi gaišie prāti, profesionāli aiziet uz privāto sektoru. No šī viedokļa raugoties, ja gribam, lai valsts pārvaldē būtu gudri cilvēki, kuri varētu palīdzēt mūsu iedzīvotājiem ar padomiem, labu saskarsmi, zināšanām un ieteikumiem, viņiem būtu jāsaņem atbilstošs atalgojums. Ierēdņi pamatā arī ir tie, kuri tehniski izstrādā visus likumprojektus. Tālāk Saeimas deputāti, valdība tos caurskata un pēc tam vēti, ir vai nav gana labi. Katrā šīnī līmenī ir jābūt profesionāļiem ar plašām zināšanām, bet bez naudas to nevarēs panākt.

Pašreiz Latvijā ir ļoti grūti laiki, pie tam vēl nevienam nav skaidrs, cik cilvēkiem maksās enerģija, elektrība un komunālie pakalpojumi, kas ar katru dienu un mēnesi pieaug. Tieši tādēļ nevar būt tā, ka ļoti augstas amatpersonas saņem, piemēram, par 30% vairāk, bet pārējie knapi par 4% vai 4,5% vairāk. Turklāt šis mazais pieaugums izcīnīts ar ļoti lielām cīņām gan no nevalstisko organizāciju puses, gan no iedzivo-

tājiem un arodbiedrībām. Tas tā nedrīkstētu būt. Mēs visi šo ziemu gaidām ar bažām, jo nav skaidrs, vai atbalsti, kas solīti, patiešām būs. Drīz darbu sāks jaunā valdība, bet diemžēl mūsu valstī nav pēctecības, kas savā veidā rada stabilitu sajūtu, ka tas, kas nolemts iepriekšējā valdībā, tiks turpināts arī nākamajā. Tur ir tā lielā problēma. Tādēļ teikšu, ka gan es, gan mana partija esam par samērīgiem algu pieaugumiem, ieskaitot pensionārus. Saprotu, ka minimālā alga Latvijā pieaugs, bet tai pašā laikā tas būs ļoti niecīgs pielikums uz apkārtējā cenu pieauguma fona. Pašreiz dzīves dārdzība paredzama mums visiem, izņemot cilvēkus, kuriem ir ļoti lieli ienākumi (te nerunāju par miljoniāriem). Arī es kā Saeimas deputāte no Balvu novada ļoti stingri un skrupulozi sekošu līdz visiem notikumiem, būšu aktīva un aicināšu ieklausīties pārējos deputātus par pašreizējo situāciju Latvijā, lai kaut daļēji mazinātu spriedzi.

Mums draud ne tikai enerģētikas krīze, bet bažīgus dara arī neskaidrā drošības situācija. Nesen tika paziņots, ka Tilžā uz laiku aizvērs ugunsdzēsēju depo. Tas ir ļoti traki. Manā skatījumā, tas ir tas pats, kas aizslēgt neatliekamās medicīniskās palīdzības punktus. Tie ir tādi paši punkti kā ugunsgrēka dzēšanai vajadzīgie dienesti, kas sniedz palīdzību akūtā gadījumā cilvēkiem, kuriem ir kāda nelaime. Uzskatu, ka tas bija ļoti nepareizs solis. Nav jau tā, ka nepārtraukti jāgaida ugunsgrēki apkārt Tilžai, bet šim punktam tur ir jābūt. Tas ir tāds kā mazais kara stāvoklis – tu visu laiku gaidi, kad, nedod Dievs, kaut kas notiks. Bet, ja notiks, jābūt blakus un jāpalīdz. Un tai pašā laikā valsts augstākās amatpersonas runā par to, cik svarīga ir drošība. Jau sākam taupīt uz neatliekamajiem dienestiem, arī valsts un pašvaldības policijas darbinieki, kuri rūpējas par mūsu drošību,

saņem neadekvāti zemu atalgojumu savam darbam... Diemžēl tāda tendence valsts politikā vērojama, tieši tādēļ tas ir nepieņemami. Nesen Latgales reģionā notika ZZS sanāksme, kurā viena no galvenajām atziņām bija, – lai nu kas, bet ZZS rūpēsies un cīnīsies par reģionu iedzīvotāju interesēm gan saistībā ar policiju, ugunsdzēsējiem un neatliekamo medicīnisko palīdzību, gan lokālajām slimnīcām, arī par ģimenes ārstiem ar feldšerpunktiem, lai cilvēki saņemtu vismaz tos pakalpojumus, kas viņiem ir iespējami tuvāk. Tas ir pamatu pamats.

Vēl viena satraucoša lieta ir sabiedrībā arvien pieaugošā plaisa starp turīgo un nabadzīgo slāni. Tas ir nožēlojami, jo šis fakts atspoguļo mūsu valsts politiku. Valsts izaug tad, ja ir stabils vidējais slānis. To pierāda arī Skandināvijas valstu pieredze, kur arvien vairāk ir cilvēku tā sauktajā vidusslānī. Viņi ir pietiekami situēti un var nodrošināt ne tikai savas pamatvajadzības, bet arī augt. Savukārt fakts, ka Latvijā ir dažu miljonāru slānis, tad uzreiz nabadzīgais, bet vidējais – pavisam maz, kas apliecina, ka mūsu valstī kaut kas nav kārtībā. Diemžēl arī lēmums par dažu augstu amatpersonu atalgojuma paaugstinājumu šo plaisu radīs vēl lielāku.

Fakti

Algu pieaugums 2023. gadā (eiro):

Valsts prezidents – no 6260 uz 7962 (+27%)

Saeimas priekšsēdētājs – no 4565* uz 7962 (+75%)

Ministru prezidents – no 5216 uz 7962 (+53%)

Saeimas deputāts – no 2963* uz 3981 (+34%)

Ministrs – no 4952 uz 7052 (+42%)

Parlamentārais sekretārs – no 3841 uz 6256 (+63%)

(*Alga līdz 13. Saeimas beigām)

Jautājums, – cik būtu pietiekami?

JĀNIS LOČMELIS, Kubulu pagasta iedzīvotājs

1983. gadā "Dzelzs lēdija" Mārgareta Tečere, uzstājoties Konservatīvo partijas konferencē, teikusi šos vēlāk nereti citētos vārdus: "Nekad neaizmirsīsim šo pamatpatiesību. Valstij nav cita naudas avota, kā tikai tā nauda, ko cilvēki nopelna paši. Ja valsts vēlas tērēt vairāk, tā to var izdarīt, tikai aizņemoties jūsu ietaupījumus vai uzliktot jums lielākus nodokļus. Nav tādas lietas kā valsts nauda, ir tikai nodokļu maksātāju nauda." Šobrīd, teju 40 gadus vēlāk, nu jau neatkarīgās Latvijas laikā, arvien biežāk šķiet, ka šo ideju cenšas pat aizmirst. Liekas, ka mūsdienu realitātē nav tāda jēdziena "nodokļu maksātāju nauda", bet ir tikai "valsts nauda". Un darbs valsts pārvaldē vai tās pārstāvēšanā ir

pārvērsts par biznesa plāna realizāciju. Savu. Personīgo. Liela ķēriens, protams, ir nonākt Eiroparlamentā, bet, ja gribas tur vairāk izcelties, tad vēlams kādu laiku atrasties kādos augstos valsts amatos, pie reizes *izsitot* arī kādu labumu sev.

Pirms kāda laika atbildēju uz līdzīgu jautājumu, un agrāk izteiktie argumenti joprojām ir aktuāli. Tāpat nenoliedzu, ka algas varētu arī paaugstināt, bet paaugstinājumiem būtu jābūt pelnītiem ne tikai ar to, ka atrodas amatā.

Lai arī uzskatu, ka valsts pārvaldē jāstrādā cilvēkiem ar misijas sajūtu, nav jābūt tā, ka atalgojums būtu nesvarīgs. Labi, pēdējos gados deputātu algas ir bijušas *iesaldētas*, bet tā kā nav nācies dzirdēt par badā izvārgušiem tautas kalpiem, tad laikam jau nemaz tik maz tai *salīdzināmā* nav. Arī dažādu kompensāciju tūkstoši bijuši pieejami. Un pēdējo vēlēšanu deputātu kandidātu skaits neliecināja, ka uz šīm vietām gribētāju trūktu.

Kādi plusiņi un mīnusiņi nāk prātā? Laikam klātnākušie 5-6 miljardi valsts parāda. Slēgtas skolas (īpaši sāpīgi specscolas). Ciet taisāmi ugunsdzēsēju depo? Nebija iespējams nolikvidēt visas plānotās slimnīcas? *Izcilā* komunikācija un līdzekļu administrēšana kovida apkarošanā? Tā vien izskatās, – lai plānotu celt algas *augšām*, *apakšās* šis un tas jāplāno likvidācijai. Kas būs nākamie? Lai gan nenoliedzu, ka daudzu iestāžu slēgšana ir šī brīža nepieciešamība, tomēr tās ir sekas neizdarībām.

Ak, jā, bija minimālo algu celšana, bet pie dažnedažādu izmaksu kāpuma cilvēku vadzītis

tomēr varētu pārslogoties un sarūsējušu dakšu parādīšanās pilsētu ielās īsti nebūtu izslēdzama. Kompensācijas par energoresursiem? Pensiju indeksācijas un visādas izmaksas tieši pirms vēlēšanām? Nez ko mēs ieraudzīsim nākamā gada rēķinos...

Šo algu celšanu pamato ar kopējo inflāciju, dažādu izmaksu celšanos, bet... Cik daudziem cilvēkiem Latvijā algas sasniedz 1018 eiro, kas ir plānotais Saeimas deputāta algas pieaugums? Turklāt šiem cilvēkiem ar šo algu jāspēj segt visi izdevumi, sadārdzinājumi, turklāt bez papildkompensācijām. Un ko teikt par gandrīz 3400 eiro pielikumu Saeimas priekšsēdētājam? Domāju, daudzus nepamet sajūta par neracionālu nodokļu tērēšanu, bet tas neveicina vēlmi tos maksāt. Un valsts zaudēs dubultā – gan šādās algās, gan cilvēku attieksmē, kas var izpausties arī naudas formā.

Ja runājam par precēm un pakalpojumiem, tad nav tik liela problēma, ja ir dārgi, bet tomēr vari atļauties nopirkt, bet problēma ir pamatīga, ja ir lēti, bet pat tad vajadzīgo iegādāties nevari. Laikam, vadoties pēc šī principa, Latvijas vadība gluži mierīgi ceļ sev algas. Lai drošāk. Lai pietiek. Jāsaka gan, ka pēdējo pāris gadu laikā viņi ir guvuši pārliecību, ka ar šo tautu ir labi – var darīt teju jebko, tā prātīgi mās līdz un pieļaus teju visu. Šajā ziņā mēs maz atšķiramies no putinkrievijas – mēs esam brīvas gribas valsts, ko *augstoņi* atļauj, to arī brīvi gribam. Protams, var sanākt neliels *fusiēris*, ka iepriekšējo vēlēšanu četri lidersaraksti zuduši jaunajam Saeimas sasaukumam, bet

gan jau kādu varas zaru pieredzes bagātām pūcēm utt. pielasis.

To, kas notiek, ja vara vēlamo uzdod par esošo, spilgti parāda šī brīža notikumi tepat austrumos. Pie varas esošie ar laiku paši tik ļoti sāk ticēt saviem pekstiņiem, ka sāk pieņemt nelogiiskus lēmumus. Bet pārliecības, ka mūsējie un arī Eiropas birokrātijā būs guvuši mācību, nav.

Ja cilvēks strādā savā saimniecībā, uzņēmumā, tad sev var paņemt tik, cik nopelna. Jā, var mēģināt dabūt arī aizņēmumu, to arī notērēt, bet saistības tā vai tā paliks. Turklāt saimnieciskais cilvēks centīsies ņemt kredītu, domājot gan par attīstību, gan iespējām to atmaksāt.

Valdība iemanās brīvi dāļāt sev ne jau pašu pelnītu naudu, to pat aizņemas, patiesībā jau nenesot nekādu atbildību, jo parādsaistības būs ne jau viņiem (šie tai laikā varbūt sūks burbonu Virdžīnijā vai aliņu Bavārijā), bet tiem muļķīšiem (tautai), kuru vārdā aizņēmumu šie izdarīja.

Izskatās, ka joprojām aktuāls paliek jautājums: "Ei, jūs tur, augšā, cik jums būtu gana, lai jūs beidzot sāktu strādāt labi?" Vai arī pārfrāzējot, – cik jums nebūtu kauns ņemt kā algu? Un par cik, jūsuprāt, labi būtu jāstrādā citiem?

Atvainojiet, ja manis teiktā šķietis tāds paviršs, jo patiesībā šis pārdomas laikam jau ir tikai tukša runāšana.

Viedokļus uzklusēja S.Karavoičika

Aktuāli

“Brauciet lēnām pār tiltu, draugi...”

19.oktobrī notika Balvu novada domes Tautsaimniecības un vides komitejas sēde, kurā izskatīja jautājumu par pašvaldības tiltu tehnisko stāvokli. Tiltu problēma aktuāla visā Latvijā, arī uz valsts ceļiem, nerunājot par pašvaldību, kas lielākoties ir lauku ceļi, pa kuriem pārvietojas mazāk iedzīvotāju, toties daudz brauc lauksaimniecības tehnika.

Par pašvaldības tiltu tehnisko stāvokli komitejas sēdē ziņoja novada domes izpilddirektora vietnieks attīstības plānošanas un nekustamā īpašuma jautājumos JĀNIS BUBNOVS. Šovasar novadā notika pašvaldības īpašumā esošo tiltu vizuāla apsekošana, ko veica komisija, kuras sastāvā bija Balvu novada Būvvaldes vadītāja Anīta Avotiņa, būvinspektors Āris Kļaviņš, Tehniskās nodaļas vadītājs Andris Zelčs un Tehniskās nodaļas komunālzinātnieks Jānis Morozovs. Komisiju vadīja J.Bubnovs.

Viņš teica: “To darījām, lai apzinātu savu saimniecību, uz pašvaldības ceļiem esošo tiltu stāvokli, kā arī, lai varētu veikt tālākās darbības, kas saistītas ar to remontu. Lai saprastu, kuri no pašvaldības tiltiem ir sliktākā tehniskā stāvoklī, vismaz vizuāli skatoties, un ierindotu tos pirmajās rindās sertificētu speciālistu uzaicināšanai, kas veiktu profesionālu šo tiltu novērtēšanu.”

Uz pašvaldības autoceļiem reģistrēti 23 tilti. To kopējais brauktuves laukums aizņem 4125 kvadrātmetrus, garums – 493 metri, kas ir teju 0,5 kilometri.

Apsēkot tiltus, komisijas locekļi konstatēja, ka visbiežāk sastopamie defekti ir tiltu nesošajās konstrukcijās redzamā armatūra, kas ir sarūsējusi vai sākusi rūstēt, betons laika gaitā ir nobrucis, ūdens noplūde, sūcoties caur šīm betona konstrukcijām, ir darījusi savu. Notiek korozija, līdz ar to tilti izskatās bīstami.

Runājot par tiltu apkārti, komisija lielākoties konstatēja, ka ap tiltiem nav kopti zālāji, aug koki vai krūmi, zem tiltiem upes sanesušas gan bebru aizsprostus, gan citas drāzas. Taču šo jautājumu var atrisināt.

Pie tiltiem nav ceļa zīmju Nr. 906-907, kas apzīmē apbraucamus paaugstinājumus, kā arī šķēršļus, kas atrodas tieši brauktuves tuvumā un var būt bīstami braucošiem transportlīdzekļiem; nav upju nosaukumu. Pagastu pārvaldēm nepieciešams pasūtīt ceļa zīmes, lai šo problēmu novērstu. Ļoti daudziem tiltiem nav margu vai arī, ja ir, to tehniskais stāvoklis ir neapmierinošs. Tas var radīt bīstamas situācijas transporta līdzekļu vadītājiem, īpaši ziemas apstākļos. Līdz ar to tiltus var iedalīt labākajos, kas neprasa kapitālieguldījumus, un sliktākajos, kas ir pat bīstami.

Labā stāvoklī ir divi pašvaldības tilti: tilts pār Bolupi Balvos, Partizānu ielā, un Kiras tilts Medņevas pagastā. To uzturēšanai nepieciešams veikt minimālus darbus – uzkopt teritoriju un noregulēt ceļa zīmes.

Ļoti sliktā stāvoklī atrodas pieci pašvaldības tilti: Ičas tilts un vecais Ičas tilts Bērzpils pagastā, Upmalas un Kozīnes tilti Vecumu pagastā, Kaņepienes tilts Rugāju pagastā.

“Visgrūtāk komisijai bija atrast Kozīnes tiltu. Grūti bija nojaust, ka tur vispār ir tilts. Tiltam nav margu, cietušas betona konstrukcijas,” komitejas sēdē atzina J.Bubnovs. Arī Upmalas tilts nebija nodrošināts ar margām, līdz Vecumu pagasta pārvalde uzlika barjeras. Uz Ičas tilta armatūra no betona izlīdusi brauktuves daļā, kur rada risku sabojāt riepas. Šie tilti ir pirmajā vietā inspekcijas veikšanai, lai tā norāda uz veicamajiem darbiem un to apjomiem, kas jādara, lai šos tiltus savestu kārtībā, lai tie būtu droši braukšanai un pašvaldībai nebūtu jāuzņemas atbildība par nelāgiem starpgadījumiem.

Starp ļoti sliktiem un labiem tiltiem atrodas 16 pašvaldības tilti, kuru stāvokli var raksturot kā vidēju. Tie ir: Bahmatu tilts Baltinavas pagastā, Lācupes, Plitinavas tilti Balvu pagastā, Dziļāunes tilts Bērzpils pagastā, Kaupiņu un “Laimas” tilti Krišjāņu pagastā, Žogovas, Nemecku un Repkovas tilti Vecumu pagastā, Gāršas tilts Žiguru pagastā,

Neticami, bet fakts. Tilti pār Bolupi Balvos ir pašvaldības tilti, jo atrodas uz pašvaldības pārziņā nodotas tranzīta ielas.

tilts Vectilžas centrā pāri Tilžas upei, Pakalniešu tilts Tilžas pagastā, Kraukļevas tilts Rugāju pagastā, tilti uz Viksnas – Zaļmežnieku un Sprogas – Oknupe – Pokuļeva ceļiem Viksnas pagastā, tilts uz Gobusalas – Gūznavas ceļa Kubulu pagastā. (Nosaucot tiltus, izmantoti gan ceļu nosaukumi, uz kuriem tie atrodas, ja tiltiem nav vārda, gan tas, kā tos sauc iedzīvotāji.)

Papildinot teikto, Balvu novada pašvaldības izpilddirektore DAINA TUTIŅA komitejas sēdē atzina, ka situācija ar pašvaldības tiltiem kritiska ir tādēļ, ka ikdienā lielākā vērība tiek pievērsta ceļu uzturēšanas darbiem, seguma atjaunošanai, bet tiltu remontam līdzekļu neatliek. Ičas tilta izpēte veikta vēl tad, kad maksāšanas līdzeklis bija ļoti mazs. Tiltu remontam jau tad bija nepieciešami aptuveni simts tūkstoši latu – milzīga cena! Ičas tilta remonts prasīs lielus ieguldījumus arī tagad. Mazo tiltu atjaunošanai līdzekļi jāatrod pagastu pārvaldēm un jānovirza šim mērķim. Ik gadu tiltus apseko arī valsts akciju sabiedrības “Latvijas Valsts ceļi” pārstāvji. Piesaistot speciālistu, inspekcija veikta Kaņepienes tiltam. Inspekcija izmaksā ap 500-600 eiro. Speciālists norādīja veicamos darbus, kas daļēji arī veikti. Līdzīga situācija ir arī Vecumos. Tiltam veikta inspekcija, un attiecīgi pagasta pārvalde veic šos darbus. To, ko var veikt pašu spēkiem, arī paveiks, bet to, ko nevar, pirms kā pakalpojumu. “Vecumos tiltiem ir svara ierobežojums 3,5 tonnas,” iestarpināja komisijas loceklis ANDRIS ZELČS. D.Tutiņa atbildēja, ka, viņaprāt, tas nav attaisnojums, ja tur dzīvo iedzīvotāji, ja lauksaimniekiem jāpārvietojas ar tehniku, tad tilti jāremontē. Tā ir publiska infrastruktūra, un iedzīvotājiem nevar aizliegt braukt ar lielāku tehniku. Mazāku tiltu remonts ir uzsākts. Lielus ieguldījumus prasīs vienīgi Ičas tilts.

Tautsaimniecības un vides komitejas vadītājs JĀNIS TRUPOVNIEKS bija vienprātis, ka turpmākā rīcība ir sliktākajiem tiltiem pasūtīt inspekciju, lai profesionāļi piedāvā tālāku risinājumu, kā šos tiltus savest kārtībā. Cik tas maksās? Viņš arī izteica priekšlikumu noskaidrot, vai kāds no šiem tiltiem nav svarīgs un nopietns valsts aizsardzības jomā. J.Bubnovs papildināja, ka jautājums būtu apspriežams ar Nacionālajiem bruņotajiem spēkiem. Tāpat arī tas, ko iesākt, ja nopietni tiek sabojāts Bolupes tilts.

Komitejas sēdē piedalījās arī novada domes priekšsēdētājs SERGEJS MAKSIMOVŠ. Viņš piekrita, ka sliktākajiem tiltiem nepieciešams pasūtīt tehnisko dokumentāciju, bet nav arī jāgaida, kamēr labie vai vidējie tilti kļūs par sliktiem. Tiem var veikt nelielu remontu, kas aizkavēs to sabrukšanu. “Vēl šīs valdības Satiksmes ministrija akcentēja uzmanību uz tiltiem, līdz ar to arī pašvaldības pievērsās tiltiem, kas atrodas to teritorijā.

Apskata Ičas tiltu. Iepazīstoties ar Bērzpils pagastu, jaunizveidotā novada vadība apmeklēja arī Ičas tiltu, kur novērtēja tā stāvokli (attēlā domes priekšsēdētāja vietniece Sandra Kapteine un izpilddirektore Daina Tutiņa).

Iepriekš vairāk skatījāmies uz ceļu nekā uz tiltu segumu. Vecajā valdībā bija diskusijas, ka pašvaldībām tiks finansēta atsevišķa tiltu programma, bet ar ko tas viss beigsies, pagaidām nav zināms. Manuprāt, mums jāveic neatliekamie darbi, kas varbūt maksās divus, trīs, piecus tūkstošus, un tilts tiks saglabāts. Tam nevajadzēs tik lielu remontu tuvāko piecu, desmit gadu laikā. Sliktajiem tiltiem remonts jāveic sertificētiem speciālistiem. Kurš katrs būvnieks nevar paķert cementa maisu un doties remontēt tiltu, bet ir darbi, ko varam veikt arī paši, ja nerunājam par nesošajām konstrukcijām. Neapšaubāmi, ka tiltu remonta secību noteiks arī ceļa intensitāte, uz kura atrodas tilts,” viņš secināja.

Lappusi sagatavoja I.Zinkovska

Dzīve pierobežā

Sava valstība ar zināmiem noteikumiem

Maruta Sprudzāne

Daļa Šķilbēnu pagasta atrodas arī Krievijas pierobežā. Pagasta robeža ar Krieviju iet pa Kūkovas upi. Pierobežā izvietojusies septiņi ciemi, kuros deklarēts 61 cilvēks. Cik faktiski tur ir iedzīvotāju, ar ko viņi nodarbojas un kā jūtas? Ieklausījamies pagasta cilvēku teiktajā.

Zeme paņem spēku

Bākarovā ir lielākais patlaban dzīvojošo skaits – 14 cilvēki, starp kuriem arī NELLIJAS MADERNIECES ģimene. Viņa saka, ka cilvēku ciemā paliek uzkrītoši maz, būšot vairs tikai kādas sešas mājiņas. Robeža ir pavisam tuvu – nebūs pat kilometrs. Viņas pašas ikdienu aizrit gan mājas un dārza darbos, gan arī maiņu darbā par sociālo aprūpētāju. Līdz pagasta centram no mājām ir 11 kilometri, un uz darbu viņu aizved dzīvesbiedrs ar vieglo mašīnu, kuram bez šī pienākuma uzticēta atbildība arī par māju un saimniecību. Viņiem ir zeme, arī slaucamās govīs, taču iegūto pienu nepārdod, jo paši spriež, ka tas galīgi neatmaksātos.

Kādas ir sievietes izjūtas pašreizējā dzīvē? Nellija skumji pasmaida: “Čābīgas! Līdz pensijai man patālu, bet gribētos to sagaidīt. Dzīvot laukos nav viegli, katru dienu prasa darbu. Mūsupusē ir smaga, mālaina augsne, nav viegli to apstrādāt, lai izaudzētu ražu. Zeme paņem spēku.”

Tikai vēlā rudenī un ziemas mēnešos sanāk vairāk brīva laika arī sev pašiem, kad var paskatīties televizoru un atpūsties, bet citādi dienām laukos ir nebeidzams darbu ritms. Vai ar kaimiņiem iznāk satikties un viņi iet viens pie otra ciemos? Nellija atzīst, ka laiki sen jau kļuvuši citādi, cilvēki ir savrupi, dzīvo, it kā ierāvušies katrs savā *čaulā* un speciāli viens pie otra neciemojas, taču, kad iznāk kaut kur satikties, tad gan sirsniņi parunājas.

Nellijas ģimenes mājai gandrīz visapkārt ir tūrumi – lauku saimnieku sakoptās platības līdz pašai pierobežai, tādēļ dzīvesvietā ģimene jūtas droši. No kā tad baidīties, ja esi gandrīz vai kā uz delnas, apkārt viss redzams, turklāt turpat arī robežsargi?! Bet dzīvnieki gan līdz mājām atstāigā – atnāk gan no meža, gan putni atlido. Nellija telefonā rāda kaķa un meža zaķēna rotaļas, kuri viens otru jautri trenkā. Pavasarī esot burvīgas dzērviņu mīlestības dejas, skatu piesaista arī stirnas, kas pastaigājas mātes cerībās, bet stārķi pienāk vien dažādu metru attālumā. “Mums te ir pašiem sava valstība, tāpēc garlaicīgi nav. Arī lielais suns savējos pazīst,” stāsta Nellija.

Viena no diviem

VILHELMĪNE VIZULE ir viena no diviem iedzīvotājiem, kuri dzīvo **Lotušos**. Jautāta, kā klājas, smejojot atsaka, ka vispār jau kā Dieva ausī. Taču nav aizmirsusi arī pirms pāris gadiem augusta vēlā novakarē negaidītu apciemojumu, kas licis pamatīgi satrūkties. Viņai uzdoti jautājumi saistībā ar kāda notikuma pārbaudi. Vispār jau pierobežā neesot bailīgi, taču zināmi noteikumi jāievēro, – stāsta pensionāre. Dārzs viņai robežsargu posteņa tuvumā, un Vilhelmīne sezonas laikā turp dodas bieži. Problēmu neesot, jo savējos pazīst, taču kontrole tālab gan neatslābst.

Pensionāre Vilhelmīne Vizule kopj dārzus, tur slaucamo govī un telēnu, rūpējas par mājdzīvniekiem, vajadzības reizē dodas ārpus mājas ar personīgo auto. Dzīvo viņa “Smiltiņās”, kas ir sens, dzimtas vēsturei līdzīgs nosaukums, par ko Vilhelmīne arī pasmaida: “Kādas te smiltiņas, ja apkārt izteikts māls. Smiltiņas birst kaut kur citur.”

Nopirka māju un saimnieko

Ančipovā reāli nedzīvo neviens cilvēks. Arī te, tāpat kā citur pagastā, redzamas tukšas mājiņas. Vien pārsimts metru attālumā no Krievijas robežas kāda lauku sēta, šķiet, tomēr izskatās cerīgi. Pa gabalu redzams, ka tur kāds darbojas. Pagasta pārvaldnieks, to rādot, stāsta: “Tur sācis saimniekot jauns cilvēks. Viņš ir darbīgs, kaļ plānus, gan pēc laika māja būs atjaunota, un, iespējams, viņi tur sāks dzīvot.” Guļbūves namiņu pierobežā iegādājies RENĀRS KORNEJS. Viņš ir biškopis, bet audzē arī gaļas krustojuma lopus.

Arī Renārs saka, ka pierobežā jūtas droši. Svešinieki te ienākt vai iebraukt tāpat vien nedrīkst, bet caurlaižu sistēma visus piefiksē un ļauj zināt, ar kādu nolūku cilvēki te pārvietojas. Viņiem līdzī jābūt arī personu apliecinošam dokumentam. Vienīgā problēma, kādu novērojis Renārs, ka ne visiem patīk

Foto - A.Kirsanovs

Lauku sētai būs otrā elpa. Īpašumu Ančipovā Renārs nopircis no kādreizējās skolotājas, kura pārcēlusies uz dzīvesvietu citur un bijusi priecīga, ka bijušā vīra mājiņa nākotnē iegūs jaunu elpu. Renāram ir plāns veco lauku sētu atjaunot, iet tur dzīvot, taču tas prasīs līdzekļus un laiku.

Šķilbēnu pierobežā deklarēto un faktiski dzīvojošo cilvēku skaits:

- Tribunova – 3 un 1
- Bākarova – 29 un 14
- Kubulova – 1 un 0
- Zogadi – 2 un 1
- Ančipova – 16 un 0
- Lotuši – 4 un 2
- Zeļči – 6 un 6

(Pēc pagasta uzskaites)

sarūpēt caurlaidi, jo tas prasa laiku. Pavasarī viņam gadās lieki bišu spieti, varētu tos pārdot, bet pircējam vispirms nepieciešams sarūpēt sev caurlaidi, ko viņi uzskata par piņķerīgu lietu.

Vai pierobežas tuvums neliek sakāpināti domāt par pašreizējiem baisajiem notikumiem Ukrainā? Renārs saka, ka daudz kas atkarīgs, kā sevi noskaņo. “Ja mediji visu laiku runā par karu, tad, protams. Bet kapitālisms bez kara laikam nav iespējams. Tas ir laika jautājums: kur un kad tas būs? Protams, visi bijām šokā, ka karš tagad notiek tik tuvu mājām. Ja agresors iebrauktu Latvijā, tas notiktu ne tikai no pierobežas puses vien,” uzskata Renārs.

Drošāk nekā Rīgā

Šķilbēnu pagasta pārvaldnieks ANDRIS MEŽALS saka tieši, ka lauki pierobežā paliek arvien tukšāki un tukšāki. Tas gan ir process, kas notiek visā Latvijā. Protams, šo problēmu akcentē arī valsts līmenī: par to runā, rīko mācības, konkursus, cenšas iesaistīt jauniešus un tamlīdzīgi, taču, viņaprāt, vilciens ir jau aizgājis: atbalstu un mācības vajadzēja jau pirms vairākiem gadu desmitiem. Šķilbēnos šobrīd deklarēti 928 cilvēki. Priece fakts, ka palielinājies skolēnu skaits Rekavas vidusskolā, ir arī jaunas ģimenes, kuras ienāk pagastā vai nopērk īpašumu un plāno uzsākt saimniecisko darbību. Lielākā problēma tā, ka vairs nav brīvu zemju. Nav arī brīva dzīvojamā fonda, un viena otra ģimene tādēļ aizbrauc projām.

Pagasta pierobežā izvietojusies septiņi ciemi. Sabiedriskais transports tur nekursē, iedzīvotāji pārvietojas ar personīgajiem autiņiem vai šo pakalpojumu lūdz kaimiņiem. Aktuālos gadījumos ar transportu izpalīdz arī pašvaldība, kā tas bija pandēmijas laikā, atvedot cilvēkus pie mediķiem, lai viņi sapotētos. “Ceļi mums ir puslīdz normāli, tos greiderējam, bet ziemā tīrām sniegu arī tur, kur dzīvo vairs viens vai divi cilvēki. Protams, par māju iebraucamajiem ceļiem jā rūpējas cilvēkiem pašiem,” stāsta A.Mežals. Pārvaldniekam prieks, ka pierobežā sāk saimniekot gados jauni cilvēki, prieks, ka vietējie nodar-

Foto - M.Sprudzāne

Agrāk bija pavisam citādāk. Bākarovā Nellija ir aizvadījusi visu savu mūžu. Atskatoties pagātnē un padomājot, viņa saka: “Agrāk pie mums noteikti bija labāk. Atceros, kā par dzīvi un saimniekošanu sprieda tēvs ar māti. Viņi runāja un plānoja vismaz gadu uz priekšu. Toreiz bija stabilitāte, cilvēki jūtas droši. Tagad nekā tamlīdzīga. Māc nedrošība un neziņa. Uz savas ādas izbaudīju, ko nozīmē tikt uz izmeklējumu pie ārsta speciālista tikai pēc četriem mēnešiem. Pensija man pienāksies tikai 65 gados, bet vai varēs tik ilgi nostrādāt un to sagaidīt, ja ir nopietni veselības traucējumi? Vieni var pensionēties daudz ātrāk, bet kāpēc nedomā par visu profesiju cilvēkiem? Sievietēm, manuprāt, ilgāk par 60 gadiem nebūtu jāstrādā!”

bojas ar kaut ko netradicionālu, ne tikai graudaugu audzēšanu. Ir biškopība, augļu dārzu apsaimniekošana, spiež sulu, audzē ķiplokus.

Cik droši var justies dzīvojošie pierobežā? A.Mežals uzskata, ka daudz drošāk, nekā dzīvojot Rīgā. Pierobežā kārtību uzrauga robežsargi, un arī vietējie nav sūdzējušies, ka būtu piedzīvots (vismaz līdz šim) kas nepatīkams. Pārvaldnieks uzsver, ka pierobežas joslā taču jāievēro zināmi nosacījumi, tur nav iespējams iebraukt vai pastaigāties, lai paliktu nepamanīts, jo katru kustību piefiksē. Par to nācies pārliecināties arī viņam pašam, ja aizmirsies informēt robežsargus par savu pārvietošanos.

Pieredze

Klupšanas akmens – latviešu valoda

Irēna Tušinska

Kopš februāra beigām, kad Latvijā sāka ierasties Ukrainas kara bēgļi, aizritējuši vairāk nekā septiņi mēneši. Pēc pirmā šoka un grūtībām, kas bija jāpārvar, ierodoties svešā valstī vien ar to, kas pašam mugurā, kara bēgļi sāk aprast ar dzīvi bez lādiņu sprādzienu trokšņa. Lai gan atmiņas par pārdzīvoto izdzēst nespēs nekas, dzīve rit uz priekšu, un ir jādomā par bērnu nākotni, kas, izrauti no ierastās vides un mācību sistēmas, spiesti pielāgoties zinību apguvei svešā valodā. Trīs šādi ukraiņu bērni mācās arī Balvu Profesionālajā un vispārīgglītojošajā vidusskolā (BPVV). Tā kā skolēni no Ukrainas nevēlējās sev pievērst apkārtējo uzmanību un stāstīt par sevi, jautājām skolotājiem, kā bērni iejutušies un ar kādām grūtībām sakaras, mācoties latviešu skolā.

BPVV šobrīd mācās trīs skolēni no Ukrainas: 8.klasē zinības apgūst Artjoms, 9.klasē mācās Margarita, bet Kokizstrādājumu izgatavošanas programmas 1.kursā – viņas brālis Timofejs.

Pēc dažiem mēnešiem jākārto eksāmens

Latviešu valodas un literatūras skolotājai, 9.klases audzinātājai INESEI KOKOREVIČAI mācību gads paliks atmiņā ne tikai tādēļ, ka jāiekļaujas jaunā kolektīvā, jo šajā skolā strādā pirmo gadu, bet arī ar īpašo uzdevumu – gada laikā ukraiņu meitenei iemācīt latviešu valodu tādā līmenī, lai pavasarī viņa līdz ar citiem nokārtotu 9.klases noslēguma pārbaudījumu. Pagaidām skolotāja to uzskata par diezgan nerealizējamu plānu.

I.Kokoreviča stāsta, ka Margarita klases kolektīvā iejutusies ļoti labi, lai gan ģimene Latvijā ieradās tikai jūlijā beigās, tādēļ ir pagājis pavisam īss laika sprīdis: “Skolēni pret viņu izturas draudzīgi. Margarita pati stāsta, ka klasesbiedri viņai palīdz mācībās. Tā kā klasē mācās arī bērni no jauktām ģimenēm, ar labām krievu valodas zināšanām, viņi labprāt palīdz meitenei.” Skolotāja neslēpj, ka viena mācību gada laikā iemācīt valodu tādā līmenī, kādā tā jāpārzina 9.klases audzēkņiem, būs neiespējami. “Margarita latviešu valodu sāk mācīties no pašiem pamatiem. Gatavoju viņai darba lapas vai interaktīvu materiālu, un meitene strādā, kamēr ar klasi darām kaut ko citu,” šī briža mācību procesu izskaidro skolotāja. I.Kokoreviča ir ļoti nobažījies par 9.klases noslēguma pārbaudes darba kārtošānu: “5.oktobrī notika ministrijas vebinārs, kurā stāstīja par valsts pārbaudes darbiem 9.klasei. Tie attieksies arī uz ukraiņu bērniem. Īpaši lielas bažas raisa valsts pārbaudes darbi, kas viņiem būs jākārto priekšmetā ‘latviešu valoda’. Pagaidām neesmu redzējusi dokumentu, kurā atrunāts, ko tieši nozīmēs kārtot latviešu valodas eksāmenu. Saproto, ka matemātikā ukraiņu skolēni izpildīs tulkoto variantu. Svešvalodu viņi spēs kārtot tieši tāpat kā mūsu bērni, bet par latviešu valodu šobrīd man ir ļoti liela neskaidrība. Tas, ka viņi drīkstēs izmantot vārdnīcu un strādāt pagarinātu laiku, joprojām neizskaidro, kā viņi to spēs. Ļoti ceru, ka šīnī procesā notiks izmaiņas un kaut kā būs atrunāts, ka ukraiņu skolēni eksāmenu kārtos ne tādā līmenī, kā vietējie 9.klases beidzēji. Šis eksāmens pat nedrīkstētu būt tāds, kā mūsu mazākumtautību skolēniem, jo viņi šo valodu mācījušies deviņus gadus, kā arī bērnudārzā. Pagaidām man nav izpratnes, kādā līmenī bērns valodu var iemācīties gada laikā.”

Skolotāja apgalvo, ka ukraiņu skolniece mācās cītīgi, jo ir ļoti motivēta: “Ģimene izteikusī domu, ka Ukrainā neatgriezīsies, tādēļ šai meitenei 9.klases valsts pārbaudījumi ir ļoti svarīgi. Ja viņi plānotu atgriezties, tad šos pārbaudījumus varētu arī nekārtot.”

I.Kokoreviča neslēpj, ka arī citu mācību priekšmetu skolotājiem jāpieliek lielas pūles, lai sagatavotu mācību materiālus ukraiņiem. Īpaši grūti tas ir ķīmijas, ģeogrāfijas, fizikas mācību priekšmetos, jo tajos ir daudz speciālu terminu, kas jāiztulko. Skolotāja uzskata, ka ukraiņu bērnu iepriekšējās sagatavotības līmenis dažādos mācību priekšmetos ir ļoti labs: “Izņemot angļu valodu, jo mūsu bērniem ir vairāk iespēju sarunāties šajā valodā, piemēram, piedaloties ‘Erasmus’ projektos.”

Sveicinās un atvadās latviski

Kokizstrādājumu izgatavošanas programmas 1.kursa

Foto - E.Gabranovs

Balvu Profesionālā un vispārīgglītojošā vidusskola. Lai gan ukraiņu bērni mācās arī sākumskolā, tiem, kuri sāk apgūt latviešu valodu tikai pamatskolas pēdējā klasē, jāsakaras ar papildu spiedienu, jo mācību gada beigās līdz ar latviešu skolēniem būs jākārto valsts pārbaudes darbs.

audzinātāja INGA GRIGULE uzskata, ka viņas audzēknis Timofejs, kurš Latvijā kopā ar ģimeni ieradies no Donbasa, jaunajā skolas vidē iejuties labi. Tāpat kā pārējiem ukraiņu bērniem, arī viņam lielākā ir valodas barjera. “Taču Timofejs ļoti cenšas runāt – no rītiem sveicinās, bet, dodoties projām no skolas, atvadās latviešu valodā. Kad ierakstu kaut ko kopējā klases čatā, viņš atbild latviski. Ja nevar ierasties ģimenes apstākļu dēļ, arī noteikti paziņo. Kaut vai ar vietnes ‘Google translate’ palīdzību, bet viņš iesaistās visā,” piebilst skolotāja. Viņa piekrīt, ka sarūpēt ukraiņu bērniem piemērotus mācību materiālus ir grūti. Taču tikpat sarežģīti ir sagatavot visus citus vidusskolas un profesionālās izglītības mācību materiālus. “Mēs to visu radām paši,” apgalvo pedagoģe. I.Grigule stāsta, ka Timofejs ir ļoti atvērts un lieliski integrējies klases kolektīvā: “Zēl tikai, ka viņam jābraukā uz Kupravu, jo ar autobusiem ir, kā ir. Bet puisis cenšas iesaistīties visās klases aktivitātēs.” Taču, strādājot Gulbenes skolā, I.Grigule ir saskārusies arī ar citu pieredzi: “Tur mums bija ukraiņu meitene, kura, dažas dienas pamācījusies latviešu skolā, saprata, ka to nevarēs, un pārgāja uz attālinātām mācībām Ukrainas skolā.” Skolotāja priecājas, ka arī Timofeja mamma ir komunikabla, seko līdzī dēla sekmēm un regulāri sazinās ar klases audzinātāju.

Norāžu vietā saņem līdzjūtību

8.klases audzinātāja GUNITA ČUBARE divas reizes nedēļā fakultatīvi, atsevišķi no pārējiem, māca latviešu valodu visiem trim ukraiņu bērniem. Viņa atklāj, ka visu septembri skolotāji gaidīja konkrētas vadošo speciālistu norādes, kā strādāt ar ukraiņu skolēniem. Neko, izņemot līdzjūtības vārdus, nesagaidījusī, Gunita pati atrada materiālus, kas viņai varētu noderēt. Palīdz arī iepriekš gūtā pieredze, mācot latviešu valodu kā svešvalodu cilvēkiem, kuriem dzimtā ir krievu valoda. “Princips jau ir tas pats. Atšķirība tikai tā, ka bērniem valoda jāapgūst ļoti ātri,” viņa secina. G.Čubari mulsina neziņa, vai viņa māca pareizi. Pedagoģe uzskata, ka septiņu mēnešu laikā Izglītības un zinātnes ministrija varēja izstrādāt kaut kādas vadlīnijas: “Bija laiks izdomāt plānu A, B vai C, pēc kura mums strādāt. Ir jābūt kaut kādai sistēmai. Gribētos lielāku atbalstu no valsts, ņemot vērā, ka daudzi ukraiņu bērni paliks šeit ilgstoši.” G.Čubare pateicīga skolai par piešķirtajām papildus stundām latviešu valodas apguvei: “Paldies, ka mums piešķīra kaut pāris stundas nedēļā un mēs varam strādāt. Un progress jau ir.” Skolotāja apgalvo, ka ukraiņu skolēni ir ļoti uzcītīgi: “Grūtības nav ar bērniem, bet gan tādēļ, ka mūsu valstī vēl nav izveidoti metodiskie materiāli, kā ar viņiem strādāt. Tāpēc pašiem jāmeģina izdomāt, kā iemācīsim šiem skolēniem latviešu valodu.” Tāpat kā pārējās latviešu valodas skolotājas arī G.Čubare uztraucas, kā šie skolēni varēs nokārtot valsts pārbaudījumu latviešu valodā. Tomēr viņu priecē, ka bērni visu uztver ļoti ātri: “Šodien mēģināju diktēt teikumus savam 8.klases audzēknim. Viņš ļoti labi raksta.

Jāteic, – ja krievvalodīgie bērni bieži jauc garumzīmju lietojumu, tad šis zēns ļoti labi sadzird garumzīmes. Varbūt dažreiz ‘i’ vietā ierakstīja ‘j’, bet viņš raksta ļoti labi.” G.Čubare neslēpj, ka, būdama Artjoma klases audzinātāja un latviešu valodas skolotāja, ar šo zēnu strādājusi vairāk nekā ar pārējiem diviem bērniem, tādēļ viņa latviešu valodas zināšanas ir labākas: “Margarita un Timofejs manās stundās ir bijuši tikai dažas reizes. Pagaidām ir tikai pats sākums.”

Skolotāja stāsta, ka puīši esot drošāki un nekautrējās jautāt, ja ko nesaprot. Margarita savukārt ir mazliet kautrīgāka. “Timofejs ir ļoti inteligents. Var just, ka viņam ir ļoti labs zināšanu līmenis. Viņš cenšas izrunāt vārdus pareizi un, ja kaut ko nesaprot, jautā, kā būtu pareizāk. Vienmēr visu pieraksta,” audzēkni slavē G.Čubare. Viņa uzskata, ka ukraiņu bērni atšķiras no vietējiem, tomēr grūti spriest, vai tā ir piedzīvoto kara šausmu ietekme: “Artjoms ir ļoti kluss, bet pieļauju, ka viņš pēc dabas ir kluss. Protams, viņš nāk no Mariupoles. Tā kā viņam nav, kur atgriezties, latviešu valoda ir jāiemācās. Arī klasē esam vienojušies, ka klasesbiedri katru dienu Artjomam iemācīs vienu vārdu latviešu valodā.” Skolotāja gandarīta, ka vietējie skolēni ukraiņu bērnus sirsnīgi uzņēma savā kolektīvā: “Jau pašā sākumā viens klasesbiedrs, dodoties kopā ar viņu, ierādīja Artjomam, kā ar autobusu atbraukt uz skolu un kā aizbraukt. Klasē ir arī bērni no divvalodīgām ģimenēm. Stundās vienmēr kāds apšēžas Artjomam blakus un pārtulko, ja skolotājs vēl nav paspējis to izdarīt. Bērni pārdzīvo arī to, kā Artjoms nokārtos pārbaudes darbu, jo varbūt viņš kaut ko nesapratīs. Taču esam jau pārliecinājušies, ka dažus pārbaudes darbus viņš nokārto labāk nekā viņa tulkotājs.” Skolotāja atklāj, ka Artjoms labprāt iesaistās arī ārpuskolas pasākumos, piemēram, nesen devās līdzī klasei ekskursijā uz Alūksni: “Viņš visur iesaistās. Nestāv malā.” G.Čubare regulāri sazinās arī ar Artjoma mammu, kura ir ļoti pateicīga skolotājiem par viņas dēlam papildus veltīto laiku. G.Čubare pārliecināta, ka pretēji citiem mācību priekšmetiem, kur, protams, arī rodas grūtības tulkojot, visgrūtāk ukraiņu skolēniem klājas latviešu valodas stundās: “Ja 8.klasē šobrīd atkārtojam darbības vārus, tad Artjomam nevaru to mācīt, jo viņam jāpārzina latviešu valodas pamati. Tāpat arī literatūrā.”

Savukārt skolotājs ĒRIKS KANAŅIŠ, kurš Timofejam ierāda galdniecības prasmes, stāsta, ka saziņai ar ukraiņu audzēkni izmanto krievu valodu, taču zēns pamazām apgūst latviešu valodu un cenšas to lietot. “Timofejs ir centīgs. Viņam patīk un interesē strādāt ar koku,” piebilst skolotājs. Kopā ar kursabiedriem Timofejs jau izpildījis pirmos praktiskos darbus. “Koka karote, ko tradicionāli izgatavo visi 1.kursa audzēkņi, viņam izdevās labi, bet pie savienojumiem, izmantojot rokas instrumentus, vēl jāpiestrādā,” skolēna pirmās prasmes novērtē skolotājs.

Apvieno darbu ar hobiju

Filcējot saveļ cepures, cimodus, pat spilvenus

Zinaida Logina

Balvenietei SANTAI MICĪTEI ideja par filcēšanu radās apmēram pirms desmit gadiem pavisam prozaiska iemesla dēļ – internetā viņa ieraudzīja no vilnas saveltas čības, kas izskatījās ļoti siltas un ērtas. Šobrīd viņa prot izgatavot gan cepures, cimodus, spilvenus, gan daudz ko citu.

Kad un kāpēc radās šāda ideja nodarboties ar filcēšanu?

– Internetā pamaniju siltas čības, un man tādas sagribējās savu kāju ikdienas komfortam. Uzreiz tur sāku meklēt pamācības, kā vilnas vīkšķi transformēt mājas apavos, un uzdūros dažādiem filcēšanas paņēmieniem. Pamazām iemēģināju roku, aizrāvos, un tā tas aizgāja.

Esmu redzējusi Jūsu darinātos spilvenus, kas izskatās kā gleznas.

– Atklāju, ka vilna ir ļoti plastisks, patikams materiāls, kas padodas dažādu formu veidošanai. Liekot lietā filcējamās adatiņas, ūdeni, ziepes, koka sprunguli un vilnas kārsumu, var izveidot visdažādākās lietas – sākot ar masīviem, bieziem rupjvilnas paklājiem, beidzot ar smalkām, ažūrām merinvilnas kleitām. Līdz spilveniem nonācu ātri un likumsakarīgi – pēc profesijas esmu grafiskā dizainere, tāpēc rokas pašas prasījās vilnas gleznieciskās īpašības izmantot attēla veidošanai, un spilvens šajā ziņā ir ideāls. Spilvena ideja man ir ļoti mīļa, tas brīnišķīgi apvieno racionālo un iracionālo dabu – no vienas puses tas ir ikdienā lietojams, praktisks priekšmets, no otras – attēls uz tā spējīgs nest vēsti, kas paceļas pāri utilitārisma*. Taču čības un spilveni nav vienīgi, ko esmu izgatavojusi no vilnas, – esmu vēlusī cepures, cimodus, jakas, somas, interjera priekšmetus, rotaļlietas.

Tas tomēr ir milzīgs darbs, kur vajadzīgs ne tikai laiks, bet arī dažādas sagataves – vilna, adatas...

– Jā, darbs ir diezgan laikietilpīgs, tas tiesa, bet darbariki ir ārkārtīgi vienkārši, lai neteiktu – primitīvi. Jāiegādājas vilna, filcējamās adatiņas, kas atrodamas visos šūšanas piederumu veikalos, ziepes un burbuļplēves gabals, tas arī viss. Mīklas rullis vai kāds cits apaļš koka gabals mājās noteikti atradīsies. Es krāsaino vilnas kārsumu pārku “Klippan Saule” un “Limbažu tīnes” rūpnieciskos veikalos. Reizēm gadās, ka labi cilvēki kādu vilnas maišeli atrod savos krājumos un man uzdāvina. Protams, arī internetā var nopirkt visdažādākos kārsumus visās cenu kategorijās. Amatnieki, kuri ar velšanu nodarbojas ļoti nopietni, ar laiku sarūpē sev dažādus papildus darbarikus – apavu liestes precīzām izmēram, orbitālo slīpmašīnu (to, kas paredzēta izmantošanai celtniecībā) ātrākai savēšanai, dažādas vāļītes formu veidošanai, ķemmites krāsu sajaukšanai un daudz ko citu. Taču to pašu efektu var panākt ar rokām. Galvenais ieguldāmais resurss filcēšanā ir laiks un vilna, pārējais ir otršķirīgs.

Jūs filcējat attēlus, ziedus, logo... Tad jau var kādu pasūtījuma darbu Jums uzticēt, piemēram, firmas logo?

– Vajag radošumu, jā. Pasūtījuma darbus darot, vienmēr sanāk garīgi iespringt. Pat ne tādēļ, lai izgudrotu kaut ko interesantu. Iespringšanu prasa noskaņošanās uz pasūtītāja viņu. Man vajag drusciņ pieslēgties viņa domām, sajūtām, lai izgatavotu priekšmetu, kas būs piemērots un sagādās prieku, un tas nemaz nav tik viegli. Reizēm cilvēks grib vienu, es izgatavoju kaut ko citu, un galu galā sanāk pat labāk, jo mana iztēle ir gājusi tālāk par nosprausto uzdevumu.

Daži darbi man ir atstrādāti un noslīpēti, piemēram, istabas čības, kuru izpildīšanā ir vairāk rutīnas nekā radošuma, bet pat tādus standarta darbus es atstāju mazliet vietas visādiem sīkiem sānsoljiem. Nav neviena priekšmeta, kas pilnībā līdzinātos otram.

Cik ilgā laikā top, piemēram, spilvens? Zinu, ka rokdarbnieki pat mazu bumbiņu vilā stundām...

– Pie viena spilvena darboties sanāk apmēram nedēļu. Sākumā jāsaveļ pamatne, jāuztaisa skice zīmējumam, ar adatiņu jāuzfilcē pats zīmējums. Tā veidošana ir līdzīga

tetovēšanai – katrs adatiņas dūriens sīku, krāsainas vilnas šķipsniņu iestiprina pamatā, un tūkstošiem dūrienu veido ainavu. Jāsaveļ sīkākās papildus detaļas, ja tādas vajadzīgas, vēlreiz viss jau kopā ar attēlu jāmērcē un jāruļlē, lai nofiksētu un padarītu voiloku izturīgu, tad ar adatiņu jāpielabo. Arī jāprecizē zīmējums, jāizgatavo detaļas, tās jāpiešuj, jāsašuj pats spilvens, protams, ar rokām, jo tā sanāk precīzāk un smalkāk. Ja vēl spilvenam iecerēta kāda apmale, jāizgatavo arī tā... Smejos, ka tā vispār nopietna padarīšana, – viss jātaisa ar aprēķinu, ka tas ir ikdienas priekšmets, kas tiks reāli lietots, nevis novietots aiz stikla.

Kur ir Jūsu darba vieta?

– Strādāju mājās, esmu frilancere*. Velšana notiek galvenokārt virtuvē, jo tur var brīvāk šļakstīties ar ūdeni. Vasarās gan strādāju ārā, brīvā dabā.

Cik grūti vai viegli noteikt tapuša darba cenu? No tām durstīšanām ar adatu varbūt var iedzīvoties cauros pirkstos...

– Jā gan, pirksti reizēm dabū trūksties! Filcējamās adatiņas ir ar sīkām atkarpēm – tādām trāpot pirkstā, asiņu piliens garantēts. Man ar dažu labu spilvenu ir noslēgta riktīga asins brālība! Taču es nekad tā vēsi un līdz galam neesmu izrēķinājusi spilvenu cenu. Man, atklāti sakot, ir pietrūcis drosmes godīgai ieņēmumu-izdevumu aritmētikai. Tā nav ne saprātīga, ne racionāla nodarbošanās, jo es filcēju tādēļ, ka vienkārši nevaru nefilcēt. Cena spilvenam, korekti izsakoties, ir ļoti pieklājīga un vietējam tirgum nedraudzīga. Šāds spilvens ir luksusa prece.

Tad jājautā, kur un kā realizējat savus darinājumus?

– Visu amatnieku galvenais palīgs un draugs ir internets. Pateicoties “eBay”, mani spilveni ir spējuši aizceļot pat pāri okeāniem.

Tomēr, lūdzu, paraksturojiet vēl darba procesu, jo ne jau visi lasītāji zina filcēšanas nianšes.

– Pamatā ir divu veidu filcēšana – sausā un slapjā. Sausajā filcēšanā darbojas tikai ar adatiņām: baksta vilnas kušķi tik ilgi, līdz tas iegūst vēlamu formu un blīvumu. Ar sauso filcēšanu izgatavo pārsvarā nelielas figūriņas. Slapjajā filcēšanā vilnas matiņi tiek saāķēti kopā ar silta ūdens un velšanas palīdzību. Ar slapjās filcēšanas paņēmieni izgatavo apavus, paklājus, cepures, cimodus, mēteļus un citus izstrādājumus. Piemēram, nedaudz aprakstīšu čību izgatavošanu. Sākumā no ūdensizturīga materiāla izgriezī trafaretu. Uz tā plāniem, vienmēriem slāņiem klāj vilnu, pa laikam to slapinot ar siltu ziepjūdeni un viegli, uzmanīgi piepresējot. Vienai čībai man sanāk uzklāt desmit slāņus no vienas, bet otru desmit slāņus – no otras puses. Kad visi slāņi noklāti, tos nepieciešams uz trafareta savelt līdz stāvoklim, kad matiņi stingri turas kopā. Tas ir darbs rokām, jo sākuma stadijā veltnējumu viegli sabojāt, – jāveļ maigi un uzmanīgi. Kad sasniegta zināma stingrība, vilnu vajadzīgajās vietās pārgriež un trafaretu izvelk ārā. Tālāk notiek visāda veida viļāšana – horizontāli, vertikāli, pa diagonāli, no vienas, no otras, no trešās puses... simtiem reižu. Sākumā čība tiek velta, ietīta burbuļplēvē, izmantojot koka rulli, tad bez ruļļa. Jāskatās, lai veidotos pareizā forma, jādarbojas ar gumijas āmuriņu, ar pirkstiem – jāklapē, jāberzē tik ilgi, kamēr iegūts vajadzīgais izmērs un izskats. Pa vidu veltnējums vairākas reizes tiek mērcēts karstā ūdenī un dauzīts pret cietu virsmu. Neslikta dusmu terapija, es teiktu! Kad slapjais process galā un čības ir izžāvētas, tām piešuj ādas pazoli, un valkāji uz veselību!

Izklausās, ka šī nodarbe ir ar ārstniecisku efektu!

– Vispār šāda velšana tiešām ir ar pievienoto ārstniecisko vērtību – tiek kārtīgi izmasētas rokas līdz pat elkoņiem, mērens kardiometriņš un prieks, ko dod radošs process, ir akurāt tas, kas vajadzīgs, lai aizgāinātu rudens depresiju.

Kur interesenti var iegādāties Jūsu izstrādājumus?

– Dekoratīvie spilveni ir pieejami studijā “Azote”. Tos var izmantot muguras balstīšanai, sēžot krēslā vai divānā. Spilvens var kalpot arī kā skaists dekors, jo katrs ir ar savu stāstu. Katrs šis spilvena pamats sastāv no sešu dažādu krāsu vilnas slāņiem, tie ir ar dažādiem zīmējumiem, ainavām. Protams, var meklēt arī internetā, var pasūtīt pie manis.

Santa Micite rāda “Azotē” izliktos spilvenus. To izgatavošana ir grūts un laikietilpīgs darbs.

Kājām būs silti. Santas filcētajās čībās kājas nesals pat aukstā ziemā.

Filcēta cepure. Joka pēc tās rotājumam izvēlēta žurkas kāja Tima Bērtona animācijas filmas “The Nightmare Before Christmas” iespaidā.

*Utilitārisms – ētikas teorija, kuras pamatā ir doma, ka pareizais cilvēka rīcības veids ir tas, kas dod vislielāko ietekmi sabiedrības kopējās labklājības un laimes veidošanā.

*Frilanceri ir pašnodarbinātas personas, kuras strādā uz līguma pamata un piedāvā savus pakalpojumus par maksu.

Foto - Z. Logina

Foto - no personīgā arhīva

Foto - no personīgā arhīva

Viela pārdomām

Vai uzņēmuma reputācijai jācieš no *nogurušiem* klientiem?

Sanita Karavoičika

“Septiņu gadu laikā, kopš Balvos atvēries mans uzņēmums – picērija “Zebra”, šī ir pirmā reize, kad portālā “Facebook” savā profilā atļāvos nopublicēt skumjas pārdomas, jo sirds patiešām ir pilna. Atzišos, vienā brīdī māca šaubas, vai to vajag darīt, taču, kad izlasīju cilvēku rakstītos komentārus un sajutu viņu atbalstu, sapratu, ka rikojos pareizi. Joprojām uzskatu, ka uzņēmējam jārunā ne tikai par labām un ļoti labām lietām, bet arī par dažādām nebūšanām, kas traucē darbu,” teic picērijas “Zebra” Balvos īpašniece KRISTĪNE LOČMELE.

Uzņēmējas ieraksts sociālajā portālā tapa pagājušo pirmsdien pēc kādas kompānijas vētrainas svētdienas *pasēdēšanas* Kristīnes vadītajā picērijā. Viņa teic, – notikušais vēl kaut cik būtu saprotams, ja atgadītos pirmo reizi, taču konkrētā balveniešu kompānija picēriju apmeklēja un ar savu uzvedību traucēja sabiedrisko kārtību ne pirmo reizi. “Nākamajā dienā pēc notikušā, kad jau darbinieces bija mazliet atguvušas un nomierinājušas, kolektīvā domas dalījās. Viena daļa atbalstīja manu rīcību un atļāušanos runāt skaļi, otra uzskatīja, ka nekas traks īsti nav noticis. Taču mana pārliecība ir, ka vienai, lai kas arī nenotiktu, cilvēkam jākontrolē, cik stipri viņš var atļauties piedzerties sabiedriskā vietā, lai uzvestos adekvāti,” teic Kristīne Ločmele.

Nevarēs darīt, ko gribēs

Atgriežoties pie 16.oktobra notikumiem, uzņēmēja teic, – stāsts ir par Balvos zināmu kompāniju, kuru īsumā varētu raksturot tā – kad viņi nolēmuši pasvinēt, par to zina visa pilsēta. Visas dienas garumā puīši ik pa laikam iegriezušies picērijā, bet vakars noslēdzies ar pavisam nepatīkamiem skatiem. Viens no jaunajiem vīriešiem, pieceļoties no galda, izrādījās tik *saguris*, ka apgāza galdu ar visiem uz tā esošajiem traukiem, pats nokritot turpat uz grīdas. Trauki, protams, saplīsa, un visapkārt pavērās ne pārāk pievilcīgs skats – kā pēc grautiņa. Drīz pēc notikušā liksmojošā kompānija pajuka, un vakars noslēdzās, atstājot nepatīkamu pēcgāršu. Uzņēmēja teic, – dzīvojam mazpilsētā, tāpēc visi personāži ir zināmi, jo šī nav pirmā reize, kad viņi picērijā uzvedas neatbilstoši sabiedriskās kārtības noteikumiem. Kristīnes mērķis, paziņojot par šo atgadījumu publiski, bija likt saprast vaininiekiem, ka nebūs tā, kā viņi iedomājušies. Nevarēs darīt, ko un kad gribēs – viņas vadītajā uzņēmumā tā uzvesties nav un nebūs norma.

Standarta klienti – ģimenes ar bērniem

“Gribu uzsvērt, ka picēriju neatvēru, lai tā būtu vieta, kur nākt šādiem klientiem. Saprastu, ja viņi būtu degradējušies personas, bet ikdienā tie ir normāli cilvēki, kuriem ir ģimenes, bērni, viņi strādā un ieņem amatus. Protams, nākamajā dienā, kad dzērums pagājis, vaininieki atnāca un atlidzināja visus nodarījumus, taču iepriekšējā vakarā ko tikai darbiniecēm nenācās dzirdēt un klausīties no viņu mutes... Skaidrs, ka brīdī, kad cilvēks apreibinājies, viņš neapzinās savas rīcības sekas, tas viss notiek nākamajā dienā. Bet vai tas ir attaisnojums? Vai mana uzņēmuma reputācijai jācieš tikai tāpēc, ka kāds nolēmis kārtīgi uzdzīvot?” retoriski jautā “Zebras” īpašniece.

Viņa atgādina, ka picērijas Balvos standarta klients ir ģimenes ar bērniem, tieši tādēļ uzņēmējai nav glaimojošs fakts, ka labi klienti redz šādas situācijas. “Paveicās, ka nepatīkamais incidents notika pašā svētdienas vēlā vakarā, bet minētā kompānija “Zebrā” bija arī no rīta un dienas laikā iegriezās vairākkārt. Svētdienas mums ir ģimeņu dienas, un es negribu, ka pie mums nāk šādi klienti un tā uzvedas. Tas, ka picērijā pārdošanā ir alkohols, nenozīmē, ka te ir bārs. Tas nav ne bārs, ne krogs. Alkohols picērijā ir kā papildus produkts. Cilvēks, atnākot pusdienās vai vakariņās, var izdzert alus kausu vai kādu kokteili, bet ne apreibināties tā, ka jāizmieg pie galda,” uzskata uzņēmēja.

Incidenti reti, toties atmiņā paliekoši

Regulāra prakse ir arī tā, ka daži klienti uz picēriju jau atnāk krietnā reibumā, turklāt ierodas ar savu alkoholu, kuru pēc tam paslepus velk ārā no kabatām un visiem stūriem. Kristīne stāsta, ka picērijas pastāvēšanas laikā pašvaldības policija saukta vairākkārt, turklāt bieži vien pie vieniem un tiem pašiem klientiem. Bijusi arī apsardze, personāls rakstījis iesniegumus Valsts policijai.

Kas paliek pēc klienta? Tāds skats 16.oktobra vakarā pavērās pēc tam, kad picērijas telpas pameta pēdējie tās apmeklētāji. “Zebras” īpašniece atzīst, – reizēm nepamet sajūta, ka tā ir ciņa ar vējdzimnavām. “Ir normāla prakse, kad uzņēmumi, domājot par attīstību, ievieš un klientiem piedāvā kaut ko jaunu. Arī es visu laiku to esmu centusies darīt. Pagājušos vasar terasē salikām pledus, lai vēsos vakaros ārā var pasēdēt ar komfortu. Sezonas beigās palika vien divi pledi – pārējiem *pieauga kājas*; uztaisījām skaistu žogu, kas jau ir salauzts. *Gādīgi* picērijas apmeklētāji ik pa laikam neaizmirst aplaistīt mūsu puķes ar alu, bet puķu zemi bagātināt ar puķu podos saspraustiem fri kartupeļiem. Diemžēl dažiem klientiem tāda uzvedības kultūra ir norma. Taču tai pat laikā man ir milzīgs gandarijums par pārējiem apmeklētājiem, kuru ir daudz, daudz vairāk. Viņu pateiktais ‘paldies’ par darbu, ko darām, ir mūsu lielākā motivācija turpināt attīstīties un radīt ko jaunu. Viņu dēļ prieks censties!” teic “Zebras” īpašniece.

Pirms gadiem četriem noticis incidents, kad picērijas klients apsargam sapūtis acis asaru gāzi. “Pricējās, ka, paldies Dievam, tādu gadījumu mums patiešām nav daudz, bet, ja ir, tad atmiņā paliekoši. Pirms kovida pandēmijas tādas regulāro apmeklētāju kompānijas nāca diezgan bieži, un tad bija jācinās ar pie galdiņiem aizmigušiem ļoti *nogurušiem* klientiem, jāmodina un atkal jāklusās pārmetumi. Tagad nāks ziema, un viņi atkal sāks vairāk uzturēties telpās. Taču, neskatoties uz to, varu apgalvot, ka ļoti labu klientu mums, protams, ir daudz vairāk. Viss atkarīgs no tā, kāda ir cilvēka uzvedības kultūra, kad viņš ir iedzēris. Diemžēl ir cilvēku grupa, kuriem vajadzētu saprast, ka viņi ārpus mājas alkoholu lietot nedrīkst, jo tas beidzas slikti. Bet viņi tāpat pēc laika nāk atkal un neizjūt kaunu, ka būtu izdarījuši kaut ko sliktu,” pieredzē dalās uzņēmēja.

Sabiedrība kļuvusi *uzvilktā*

Picērijas īpašniece uzskata, ka ar publikāciju portālā “Facebook” mērķis sasniegts – cilvēki to pamanīja un dalījās savos viedokļos. Protams, nav zināms, vai paši vaininieki to izlasīja un vai viņiem kaut kas kaut kur aizķērās. Kristīne teic, – diezin vai. “Domāju, ka neviens cilvēks, kuram ir savs uzņēmums, šādā gadījumā neciestu klusu. Un kā rīkotos šie vīrieši, ja es tā uzvestos viņu uzņēmumā vai mājā?” retoriski jautā “Zebras” saimniece. Kādreiz, pašos biznesa pirmsākumos, ar šādiem cilvēkiem viņa problēmas risināja personīgi. Taču ar laiku nāca atskārsmes, ka visu sabiedrību izmainīt nav iespējams un pašas nervi ir pietiekami dārgi, lai ar katru šādu cilvēku ietu un skaidrotos. “Jā, viņi pēc tam atnāk un samaksā par sastātajām glāzēm un traukiem, bet meitenēm, apkalpojošajam personālam pēc katra šāda incidenta uz darbu iet vairs negribas. Apzinos, ka reti kurš par šādām problēmām vēlas runāt, jo tas ir diezgan diskrets jautājums. Un ne vienmēr pie negācijām vainojams tikai alkohols. Pēc diviem kovida gadiem cilvēkiem kļuvuši jūtami *uzvilkti*. Dažreiz klienti izsaka tādas pretenzijas, ka nesaprotam, kā rīkoties. Bijuši gadījumi, kad tiek sacelsts skandāls un darbinieces novestas līdz asarām, jo solīto 15 minūšu laikā pica tiek pasniegta pēc 17 minūtēm,” stāsta uzņēmēja.

Ja uzsākts administratīvā pārkāpuma process, atpakaļceļa nav

Pašvaldības policija bieži ir tā, kas dodas izsaukumos uz sabiedriskās kārtības traucējumiem. Balvu novada Pašvaldības policijas priekšniece RITA KRAVALE stāsta, ka vidēji šādi izsaukumi notiek vienu vai divas reizes mēnesī. Gadījumi, kādēļ bijis jāizbrauc, dažādi – sīkais huligānisms, konflikti ar apkalpojošo personālu, sasisti trauki, tik *noguruši* apmeklētāji, ka aizmieg uz

Citāti no komentāriem portālā “Facebook”

*** Uzreiz iesniegumu, un viss, lai maksā! Tad iemācīsies uzvesties! Pret personālu it īpaši jāatbild.

*** Tie ir tie, kuriem vienmēr sajūta, ka viss atļauts, jo viņi, redz, maksā. Jāpublicē vārdi, jo noteikti arī ikdienas dzīvē šie cilvēki mēdz rīkoties kā pasaules valdnieki. Vismaz man tā šķiet.

*** Jāievieto video, lai varoņus zina sejā!

*** Tādi jāsauc pie atbildības. Uzreiz ir jāraksta iesniegums, un katru reizi, bez izņēmumiem – lai zina.

*** Tā ir tā sabiedrības daļa, kuru pēc nolaižas rokas! Uzlikt zīmogu uz pieres – cūkmens! Lai nekur netiek laisti iekšā!

galda. Un picērija “Zebra” nebūt nav vienīgā, uz kuru jādodas pie kārtības traucētājiem. Ļoti reti, bet bijuši izsaukumi arī uz viesnīcas kafejnīcu, uz kādu no veikaliem, kad personas alkohola reibumā uzstājīgi pieprasa pārdevējam paņemt dzeramo uz kredīta.

“Picērija “Zebra” ir cilvēku iecienīta atpūtas vieta gan ģimenēm, gan jauniešiem, arī mēs paši labprāt to apmeklējam. Bet situācija ir tāda, kāda ir. Saņemam izsaukumus un braucam pie atkarību mākiem cilvēkiem, kuriem, izņemot alkoholu, nekā cita šajā dzīvē vairs īsti nav. Ir arī gadījumi, kad kāds pārmērīgi *iesilis* apmeklētājs atceras, ka viņam sabiedrībā ir stāvoklis un grib arī šeit tikt pamanīts. Situācijas ir dažādas, bieži vien vaininieks atlidzina kaitējumu uzņēmumam un atvainojas pārdevējam par dzērumā sastrādāto. Šķietami konflikts atrisināts, bet, kad uzsākts administratīvā pārkāpuma process par sīko huligānismu, atpakaļceļa nav. Vairs nav nekādas runas par piedošanu vai nepiedošanu, ir traucēta sabiedriskā kārtība un uzņēmuma darbs,” teic R.Kravale. Administratīvo sodu likums nosaka, ka par sabiedriskās kārtības traucēšanu, pārkāpjot vispārpieņemtās uzvedības normas un traucējot personas mieru, iestādes, komersanta vai citas institūcijas darbu, vai apdraudot savu vai citu personu drošību (sīkais huligānisms), piemēro naudas sodu no 70 līdz 500 eiro. “Taču tas nav viss – šis pārkāpums sevī nes līdzī arī tādas sekas kā ieroča atņemšana, ja tāds reģistrēts, kā arī aizliegumu dienēt iekšlietu iestādēs. Tas nav mazsvarīgi,” teic Balvu novada Pašvaldības policijas priekšniece.

Tiesu lietas

Nozog alkoholu – teju pusgads cietumā

Stājušies spēkā spriedumi krimināllietās par izvairīšanos no tiesību ierobežošanas soda izciešanas un zādzībām mūspusē.

Izvairās no soda

Ar Rēzeknes tiesas 2020.gada 2.novembra spriedumu, kas stājās spēkā 2020.gada 13.novembrī, kādu vīrietis sodīja ar piespiedu darbu uz 240 stundām, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz četriem gadiem. Tomēr, apzinoties, ka transportlīdzekļa vadīšanas tiesības ir atņemtas un viņam liegts vadīt automašīnu, šī gada 26.augustā pulksten 13.10 vīrietis tieši brauca ar transportlīdzekli. Viņš to vadīja pa valsts reģionālo autoceļu Viļaka – Kārsava, kad ceļa posmā Rekova – Baltinava pārkāpēja apturēja robežsardzes darbinieki. Ar savām darbībām vīrietis izdarīja Krimināllikuma 312.panta 2.daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu (izvairīšanās no brīvības atņemšanas vai tiesību ierobežošanas soda izciešanas), par ko soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz vienam gadam vai ar islaicīgu brīvības atņemšanu, vai ar probācijas uzraudzību, vai ar sabiedrisko darbu, vai ar naudas sodu.

Tiesa apsūdzētajam nosprieda: saskaņā ar Krimināllikumu, pēc noziedzīgo nodarījumu kopības pilnīgi pievienoja šajā spriedumā noteiktajam sodam neizciesto papildsodu un galīgo sodu noteica sabiedrisko darbu uz 200 stundām, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz diviem gadiem, vienu mēnesi un 15 dienām; uzlikt par pienākumu 10 darba dienu laikā no sprieduma stāšanās likumīgā spēkā pieteikties soda izciešanai Valsts probācijas dienesta teritoriālajā struktūrvienībā atbilstoši savai deklarētajai dzīvesvietai; uzdot Valsts probācijas dienesta Balvu nodaļai pārraudzīt notiesāto sabiedriskā darba izpildes laikā.

Būs jāpavada laiks aiz restēm

Vīrietis, mantkāriģu motīvu vadīts, būdams alkohola ietekmē, šī gada 16.jūnijā ap pulksten 21.01 veikalā “Maxima” Balvos, tirdzniecības zālē, paņēma 0,7 litru tilpuma liķiera “Moka 30%” pudeli 7,87 eiro vērtībā. Garnadzis to slepus aizlika sev aiz apģērba un, nesamaksājot par paņemto preci, izgāja no veikala telpām. Savukārt 6.augustā ap pulksten 12.30 viņš šajā pašā veikalā paņēma 0,7 litru tilpuma smiltsērķšķu degvīna “ARSENIC” 40% pudeli 12,17 eiro vērtībā un izgāja no veikala telpām. Ar savām darbībām vīrietis izdarīja Krimināllikuma 180.panta pirmajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu (zādzība, krāpšana vai piesavināšanās nelielā apmērā), par ko soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz vienam gadam vai ar islaicīgu brīvības atņemšanu, vai ar probācijas uzraudzību, vai ar sabiedrisko darbu, vai ar naudas sodu.

Atgriezoties pie publicētā

Piemērots apcietinājums

Laikraksta “Vaduguns” 18.oktobra numurā rakstījām par traģisko ceļu satiksmes negadījumu Vecitlāzes pagasta Sudarbē, kad 12.oktobra pēcpusdienā vīrietis ar automašīnu “Volksvagen Sharan” notrieca 1970.gadā dzimušu sievieti. Kājāmģājēja no gūtajām smagajām traumām notikuma vietā mira.

Kā izrādījās, pie automašīnas stūres bija Tilžas pagasta iedzīvotājs – viņš arī Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta Tilžas posteņa un Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta Tilžas punkta darbinieks. “No lielā trieciena Inna (bojāgājušās 52 gadus vecās sievietes vārds) bija iemesta tūrumā, gulēja nedabiskā pozā. Pat negāju nemaz tuvu klāt, jo sapratu, ka tādā variantā izdzīvot nav iespējams,” traģiskās dienas notikumus atcerējās aculiecinieks.

Iekšējās drošības birojs (IDB) no Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldes pārņēma pirmstiesas izmeklēšanu kriminālprocesā, kurā Valsts policija šo vīrietī aizturēja – aizdomās par ceļu satiksmes negadījuma izraisīšanu ārpus dienesta pienākumu pildīšanas laika un, iespējams, vadot transportlīdzekli reibumā, kā rezultātā dzīvību zaudēja gājēja. Jāpiebilst, ka informē IDB, amatpersona pēc notikušā pameta ceļu satiksmes negadījuma vietu, par notikušo neziņoja policijai un neizsauca neatliekamo medicīnisko palīdzību. Savukārt nupat pēc IDB ierosinājuma tiesa noziedzīgajā nodarījumā iesaistītajam vīrietim piemērojusi drošības līdzekli – apcietinājumu.

Tiesa nosprieda: saskaņā ar Krimināllikumu, galīgo sodu noteikt pēc noziedzīgo nodarījumu kopības, daļēji saskaitot piespiedus sodus, un sodīt ar brīvības atņemšanu uz pieciem mēnešiem un 15 dienām, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz vienu gadu un divdesmit dienām; izciestā soda termiņā ieskaitīt izciesto sodu – transportlīdzekļu vadīšanas tiesību atņemšanu no šī gada 4.augusta līdz 1.septembrim; piedzīt no notiesātā SIA “Maxima Latvija” labā kaitējuma kompensāciju 20,04 eiro apmērā.

Sper ar kāju, met ar akmeni

Kāds vīrietis izdarīja vairākas zādzības no tirdzniecības vietas. Tā šī gada 8.maija rītā līdz pulksten 8, izmeklēšanā precīzi nenoskaidrotā laikā, būdams alkohola ietekmē, viņš atradās pie Medņevas pagasta zemnieku saimniecībai piederošā veikala. Dusmu vadīts, nolūkā iznīcināt svešu mantu, tieši sperot ar kāju un metot ar akmeni, vīrietis izsita veikala diviem logiem trīs stiklus. Tādējādi persona tieši iznīcināja zemnieku saimniecībai piederošo mantu 132,30 eiro vērtībā. Savukārt vēl vienā no noziedzīgajām epizodēm vīrietis tās pašas dienas naktī caur izsisto kāda veikala logu iekļuva tirdzniecības telpās un nozaga vairākas degvīna pudeles.

Tiesas sēdē vīrietis savu vainu atzina pilnīgi. Jāpiebilst, ka apsūdzētais iepriekš nav krimināli sodīts, neprecējies, apgādājamo nav. Tikmēr Valsts probācijas dienesta izvērtēšanas ziņojumā norādīts, ka vīrieša pozitīvie resursi ir emocionāli tuvas attiecības ar vecākiem, vēlme iegūt vidējo izglītību, spēj formulēt nākotnes mērķus, pēc rakstura mierīgs, neatbalsta vardarbību, patīk aktīvi sporta veidi, ir pozitīvas brīvā laika nodarbes. Skolas raksturojumā norādīts, ka līdz 11.klasei sekmīgi apguva izglītību, bija komunikabls, iesaistījās ārpusstundu pasākumos, taču vēlāk uzvedība mainījās, trūka motivācijas apmeklēt skolu, neievēroja skolotāju aizrādījumus, uzturoties skolas internātā, konstatēti noteikumu pārkāpumi – alkohola lietošana, smēķēšana, klaiņošana. Apsūdzētajam trūkst pieredzes sarežģītu situāciju risināšanā un saprātīgu lēmumu pieņemšanā. Viņa uzvedības problemātiku ir ietekmējuši sociālie apstākļi, vecāku nepietiekama līdzdalība sociāli atbalstāmas uzvedības veicināšanā (alkohola lietošana kopā ar dēlu), kā arī tas, ka apsūdzētajam ir draugi, kuri lieto alkoholu. Dienests uzskata, ka vīrietis varētu izciest sodu sabiedrībā un viņam lietderīgi būtu piemērot sabiedrisko darbu.

Tiesa nosprieda: sodīt ar sabiedrisko darbu uz 260 stundām; atstāt negrozītu piemēroto drošības līdzekli (nodošana policijas uzraudzībā) un papildu drošības līdzekli aizliegumu izbraukt no valsts); piedzīt no apsūdzētā cietušo labā kompensācijas par kopējo summu 786,56 eiro; Valsts probācijas dienestam uzdot organizēt notiesātā sabiedrisko darbu izpildi.

Izmeklēšanas interesēs šobrīd papildus informācija netiek sniegta. IDB arī atgādina, ka nevienam personu nevar uzskatīt par vainīgu noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, kamēr tās vaina nav pierādīta Kriminālprocesa likumā paredzētajā kārtībā.

IDB ir iekšlietu ministra pārraudzībā esoša valsts pārvaldes iestāde, kā funkcijas ir atklāt, novērst un izmeklēt noziedzīgus nodarījumus, kurus izdarījuši iekšlietu ministrijas padotības iestāžu amatpersonas un darbinieki (Valsts policijas, Valsts robežsardzes, Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta, Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes, Nodrošinājuma valsts aģentūras, Iekšlietu ministrijas Informācijas centra, Iekšlietu ministrijas veselības un sporta centra un Iekšlietu ministrijas poliklīnikas darbinieki). Līdz šim visbiežāk IDB izmeklējusi kukuļošanu, dienesta pilnvaru pārsniegšanu, dienesta pilnvaru pārsniegšanu, ja tā saistīta ar vardarbību vai ar vardarbības piedraudējumu un dienesta stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu.

IDB šī gada pirmajos deviņos mēnešos savas kompetences ietvaros uzsācis 35 kriminālprocesus un veicis pirmstiesas izmeklēšanu kopumā 113 kriminālprocesos. Šajā pašā laikā prokuratūrai kriminālvajāšanas uzsākšanai nosūtīts arī 31 kriminālprocess un to ietvaros rosināts uzsākt kriminālvajāšanu pret 48 personām – tajā skaitā pret 39 Iekšlietu ministrijas padotības iestāžu amatpersonām par 43 noziedzīgiem nodarījumiem, kas izdarīti, gan pildot dienesta pienākumus, gan ārpus dienesta pienākumu pildīšanas laika.

Informē policija

Dzērumā izraisa avāriju ar cietušajiem

Baltinavas pagastā noticis ceļu satiksmes negadījums, kurā cieta divas personas.

16.oktobrī ap pulksten 16 Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldes Balvu iecirkņa amatpersonas saņēma informāciju par ceļu satiksmes negadījumu Baltinavas pagastā. Tika noskaidrots, ka 1991.gadā dzimis vīrietis, vadot automašīnu “Opel Zafira”, iespējams, izraisīja sadursmi ar transportlīdzekli “Volvo V70”, kuru vadīja 1959.gadā dzimis vadītājs. Notikuma vietā autovadītājiem tika veikta alkohola koncentrācijas pārbaude izelpā. Likumsargi konstatēja, ka automašīnas “Opel Zafira” vadītājs pie auto stūres bija sēdies smagā dzērumā – 2,15 promiņu alkohola reibumā.

Ceļu satiksmes negadījumā cieta “Volvo V70” pasažiere – 2000.gadā dzimusi sieviete, kā arī iespējamais vainīgais autovadītājs. Abas personas ar ķermeņa traumām tika nogādātas tuvākajā medicīnas iestādē. Šobrīd policija turpina skaidrot notikušā apstākļus.

Valsts policija aicina autovadītājus būt atbildīgiem un nesēties pie stūres alkohola reibumā: “Arī līdzcilvēkus aicinām būt vērīgiem un neļaut saviem draugiem vai tuviniekiem sēties pie spēkrata stūres alkohola reibumā, jo sekas šādai rīcībai var būt traģiskas. Tāpat, ja redzat autovadītāju, kura braukšanas maniere liecina, ka viņš, iespējams, brauc dzērumā, par to nekavējoties jāziņo policijai, zvanot pa tālruna numuru 110!”

Aiztur par Ukrainas karoga zādzību

Kopš šī gada 24.februāra, saistībā ar Krievijas karu Ukrainā, Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldes amatpersonas konstatējušas vairākus likumpārkāpumus un noziedzīgus nodarījumus, par kuriem sākti kriminālprocesi, administratīvie pārkāpumu procesi un resoriskās pārbaudes. Valsts policija uzsver, ka lielākoties nodarījumi joprojām ir par Krievijas kara Ukrainā slavināšu simbolu atainošanu vidē vai uz infrastruktūras objektiem, vai arī tādi, kas vērsti pret karogiem un transportlīdzekļu bojāšanu.

Tā 13.oktobrī Ludzas iecirknis saņēma informāciju un noskaidroja, ka pirms pāris dienām no Ludzas pašvaldības administratīvās ēkas nozagts Ukrainas atbalstam izvietotais karogs. Veicot virkni operatīvo pasākumu, 18.oktobrī likumsargi noskaidroja arī iespējamo vainīgo personu – 1979.gadā dzimušu vīrietī, kuru Kriminālprocesa noteiktajā kārtībā aizturēja. Nozagtais karogs ir atrasts un izņemts, bet pati persona iepriekš nebija nonākusi policijas redzeslokā. Šobrīd policija skaidro notikušā apstākļus un vīrieša rīcības motīvus.

Aizturētajai personai draud kriminālatbildība pēc Krimināllikuma 180.panta pirmās daļas – par zādzību, krāpšanu vai piesavināšanos nelielā apmērā. Par šādu nodarījumu soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz vienam gadam vai ar islaicīgu brīvības atņemšanu, vai ar probācijas uzraudzību, vai ar sabiedrisko darbu, vai ar naudas sodu. Policija šo notikumu rūpīgi izvērtē, lai noteiktu, vai tajā nav saskatāmas naida nozieguma pazīmes.

Valsts policija atkārtoti uzsver, ka pastiprināti seko līdzī tamlīdzīgiem notikumiem un pārbauda iedzīvotāju sniegtās ziņas Tāpat likumsargi aicina iedzīvotājus informēt policiju par gadījumiem, ja tiek novēroti likumpārkāpumi, kas varētu būt saistīti ar nodarījumiem pret Ukrainas bēgļiem vai Krievijas karu Ukrainā, kā arī sabiedriskās kārtības apdraudējumiem, zvanot uz tālr. nr. 110!

Kopš Krievijas kara sākuma Ukrainā Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldē uzsākti kopumā desmit kriminālprocesi par Ukrainas karogu zādzībām, no kuriem septiņos kriminālprocesos vainīgās personas ir noskaidrotas. Valsts policijas Balvu iecirkņa priekšnieks Agris Boldāns laikrakstu “Vaduguns” informēja, ka Balvu novadā Ukrainas karogu zādzības nav konstatētas un par šādiem nodarījumiem krimināllietas nav uzsāktas. Arī citi tamlīdzīgi naida noziegumi, kas saistīti ar Krievijas karu Ukrainā, mūspusē nav konstatēti.

Kaimiņu pieredze

Biedrībai ir vairāk iespēju

Kamēr balvenieši spriež, ka vajadzētu izveidot biedrību, kas nodarbotos ar bezsaimnieku kaķu problēmām, Gulbenē dzīvnieku aizsardzības biedrība “Ķepaiņu draugu klubs”, ko vada IRA ŽEIGURE, darbojas jau kopš 2011.gada.

Ar ziedojumiem vien nepietiek

I.Žeigure stāsta, ka biedrības sabiedriskā labuma statuss ļauj saņemt projektu finansējumu, kā arī naudu kaķu sterilizēšanai, ko biedrības kontā regulāri ieskaita novada pašvaldība. Ja sākotnēji pašvaldība piešķir naudu tikai kaķu sterilizēšanai, pirms pāris gadiem šī kārtība mainījās. “Ja, piemēram, notiek kāds negadījums uz ielas, dzīvnieks tāpat ir vai nu jāārstē, vai jāiemidzina – atkarībā no tā, kā lemj veterinārārsti. Taču agrāk par to veterinārārstam neviens nemaksāja. Ja dzīvniekam bija saimnieks, protams, maksāja viņš, bet vairumā gadījumu notriektie dzīvnieki ir bezsaimnieka, tādēļ ar pašvaldību noslēdzām līgumu, ka dome veterinārārstam apmaksā arī šādus pakalpojumus,” skaidro I.Žeigure. Viņa atklāj, ka iedzīvotāju saziņotā nauda sedz ļoti mazu daļu no biedrības izdevumiem, lai gan ziedot var ne tikai, pārskaitot naudu uz biedrības kontu, bet arī veterinārārstu praksēs izveidotajās ziedojumu kastītēs: “Tas nav daudz, bet ļauj cilvēkam justies labāk, cerēt, ka viņš kaut ko ir palīdzējis. Tas ir vairāk psiholoģisks moments. Ļoti daudz no tās naudiņas nevaram paveikt.” I.Žeigure pārliecināta, ka iedzīvotāji gribētu ziedot vairāk, bet diemžēl nevar to atļauties.

Gulbeniete stāsta, ka doma izveidot biedrību, kas nodarbotos ar bezsaimnieku kaķu sterilizēšanu, radās, klausoties iedzīvotāju priekšlikumos Gulbenē ierīkot suņu pastaigu laukumu: “Nodomāju, ka tas nav tik aktuāli, kā kaķu problēma. Pastaigu un dresūras laukumi – tas ir ļoti labi, bet ļoti vajadzēja sāktot arī kaķu jautājumu.” I.Žeigure neslēpj, – darbs biedrībā prasa gan laiku, gan personīgo līdzekļu ieguldīšanu: “Ir arī veci cilvēki, kuri sākuši piebarot pieklīdušu kaķi, bet paši to nevar atvest uz sterilizāciju. Viņiem vajag palīdzēt, un es to daru.”

Biedrība iegādājusies speciālu būri, un izķeršanu veic vai nu Ira pati, vai arī pieaicina pazīstamus puīšus. Viņa uzsver, ka to ir daudz vienkāršāk izdarīt, ja tantiņas, kuras piebaro kaķus, tos vispirms nedaudz pieradina. Vienīgā problēma, ka noķerto minku pēc operācijas vismaz diennakti jāpatur kādā siltā telpā. “To risinām dažādi. Reizēm nesu kaķi arī uz savām mājām.” Ja Balvu iedzīvotāji nolems dibināt dzīvnieku aizsar-

Gulbenē izveidota dzīvnieku kapsēta. Pateicoties biedrības “Ķepaiņu draugu klubs” realizētajam projektam, jau trešo gadu Gulbenē ir iekārtota dzīvnieku kapsēta, kas atrodas pie vecajiem Gulbenes kapiem, Miera ielā 12. “Pie mums ir apglabāts arī kāda Balvu iedzīvotāja četrkājainais mīlulis,” atklāj Ira Žeigure. Viņa apgalvo, ka šajā kapsētā suņus un kaķus drīkst apglabāt arī balvenieši un par to nav jāmaksā: “Vienīgi var atstāt kādu ziedojumu, jo zāli kapos pļāuju es pati un par benzīnu man neviens nemaksā. Tikai iepriekš jāpiezvana, lai varu aizpildīt liķa pavadrakstu, kas ir PVD noteikta prasība. Tad ierādu vietīņu, un paši saimnieki to kopj.”

dzības biedrību, Ira iesaka prasīt novada pašvaldībai piešķirt šādu telpu. “Nevajag baidīties, ka šie kaķi telpu izdemolēs, jo viņi tur atradīsies būri,” paskaidro I.Žeigure.

Barības pasviešana nav milestība

Kopš biedrības dibināšanas situācija ar klaiņojošiem kaķiem Gulbenē ir krietni uzlabojusies. I.Žeigure atgādina, ka patversmē var nogādāt pavisam mazus kaķēnus un tādus kaķus, kuri iepriekš dzīvojuši mājās, ja viņam, piemēram, nomiris saimnieks, jo tiem ir izredzes dabūt jaunus saimniekus. “Bet mežonūs mēs palaižam atpakaļ, lai cik tas būtu humāni vai nehumāni. Tad viņi vai nu izdzīvo, vai neizdzīvo, bet galvenais, ka nevairojas tālāk,” skaidro I.Žeigure. Viņa atzīst, ka arī Gulbenē nebūtu jāgēgas zvanīt pašvaldībai, lai noķer-

klaiņojošu kaķi: “Viņi to nedarītu. Bet jau tas, ka pašvaldība piešķir biedrībai naudu, ir ļoti, ļoti liels pluss. Tie ir aptuveni 3000 eiro gadā, kas paredzēti gan sterilizēšanai, gan ārkārtas gadījumiem visā novada teritorijā.”

Ira Žeigure vēlas atgādināt Balvu iedzīvotājiem: “Ja kāds sāk barot pieklīdušu kaķi, viņu noteikti vajag aizvest pie veterinārārsta un sterilizēt. Lai nav tā, ka pēc tam, kad mince atvedis sešus, septiņus kaķēnus, visi saķer galvu un šausminās. Pēc sterilizēšanas veterinārārsti nogriezis kaķim mazu auss galiņu, un varēs redzēt, ka tas jau ir sterilizēts. Barības gabala pasviešana – tā nav milestība, tā ir ņirgāšanās par dzīvnieku, jo kaķis pierod pie vietas, kur viņu baro.” I.Žeigure vēlas uzsvērt, ka sākt piebarot dzīvnieku ir ļoti nopietns solis, jo par to būs jā rūpējas arī turpmāk, ieskaitot sterilizēšanu.

Labo darbu nedēļa

Vāra “Labo domu marmelādi”

Balvu novada Bērnu un jauniešu centra (BNBJC) interešu pulciņu dalībnieki kopā ar citiem jauniešiem Labo darbu nedēļā nolēma iepriecināt seniorus ar pašu vāritu “Labo domu marmelādi”. 7.oktobrī, sapulcējušies biedrības “Kalmārs” virtuvē, akcijas dalībnieki kopā ar “Dzīves prasmju ABC” pulciņa vadītāju Ditu Niperi mizoja un grieza ābolus, kas vēlāk lielā katlā pārtapa par gardu marmelādi. Savukārt 14.oktobrī bērni devās uz pansionātu “Balvi”, lai sava darba augļus – vairāk nekā 20 burciņas ābolu marmelādes – pasniegtu pansionāta virtuves darbiniecēm, kuras ar šo gardumu turpmāk papildinās iemītņu brokastis.

Akcijas organizatore Dita Nipere atklāj, ka ābolu marmelādes vārīšanā iesaistījās ne tikai “Dzīves prasmju ABC” pulciņa dalībnieki, kuri mazgāja un sagatavoja ābolus. Līgas Bules vadītā pulciņa “Krāsu virpulis” bērni zīmēja un apstrādāja uzlīmes, bet Gunitas Mincānes vadītā pulciņa “Kultūras kambaris” meitenes mizoja un grieza ābolus. Savukārt zēni, kuri ikdienā apmeklē “Dinamīts” brīvā laikā telpas, līmēja tās uz marmelādes burciņām. Bērni un jaunieši ar prieku iesaistījās akcijā zinot, ka tās rezultāts sagādās prieku sirmgalvjiem, jo arī pašiem ir vecmāmiņas un vectētiņi. Strādājot Dita ar bērniem pārrunāja, cik svarīgi būt līdzjūtīgiem. Viņa atgādināja, ka iepriecināt cilvēkus, kuriem neklājas tik labi, kā viņiem, var arī neieguldot lielus līdzekļus: “Vēlējos, lai bērni aizdomājas, ka kaut ko labu var izdarīt, izmantojot pat tādu visiem ierastu, vienkāršu lietu kā āboli. Turpmāk katru gadu plānojam rīkot šādas akcijas, lai mācītu bērniem līdzcietību, lai stāstītu, ka

Lai labi garšo! 14.oktobrī Dita, kā arī akcijas dalībnieces Amēlija Smirnova un Sindija Raibekaze devās uz pansionātu “Balvi”, kur pasniedza savu puļiņu augļus pansionāta ēdnīcas pavārēm, kuras savukārt šo marmelādi pievienos iemītņu brokastu putrai.

labs darbs ir arī aprunāties ar kādu, veltīt viņam laiku.”

16-gadīgā Sindija Raibekaze, ieraudzījusi afišu BNBJC “Facebook” mājaslapā, nolēma, ka šis būs tas darbiņš, ko viņa vēlētos paveikt Labo darbu nedēļā: “Gribējās iepriecināt kādu, īpaši seniorus.” Viņas uzdevums bija mizot un griezt ābolus, kā arī apelsīnus, ko pievienoja nelielai daļai ievārijuma. Sindijai jau bija zināma pieredze šajā darbā, jo mājās viņa mammai palīdz vārit ievārijumus. Labo darbu nedēļā, kas visā Latvijā norisinās katru gadu, jaunieši ikreiz iesaistās ļoti labprāt. Sindijas labo darbu sarakstā ir arī palīdzība un ciemošanās dzīvnieku mājā “Astes un Ūsas”. “Man pašai ir

ievārijumam pievieno labas domas. BNBJC darbiniece Alīna Logina dārzā salasītos ābolus, pievienojot tiem apelsīnus, cukuru, kā arī savas labās domas, bērni pārvērtā gardā ievārijumā. Savukārt pēc labi padarīta darba vecākās meitenes pacienāja čaklos darba rūkus ar pašu ceptām pankūkām.

prieks, ka varu kādu iepriecināt, īpaši vecus ļaudis,” apgalvo akcijas dalībiece. Sindija arī ikdienā draugiem un tuviniekiem cenšas sarūpēt patīkamus pārsteigumus, piemēram, bez īpaša iemesla uzrakstīt kādu mīļu kartiņu vai pateikt komplimentu, jo arī pašai patīk tādas saņem.

Lappusi sagatavoja I.Tušinska

Kas notiek Baltinavas muzejā

Košā krišjāniešu roku darba izstāde

Ingrīda Zinkovska

Ar košu izstādi Baltinavas muzejā sevi pieteikuši krišjānieši. Krišjāņu pagasts ir trešais jaunizveidotajā Balvu novadā, kurš atsaucies Baltinavas muzeja piedāvājumam prezentēt sevi. Izstādi sakārtoja Krišjāņu kultūras nama vadītāja Inese Kalniņa un bibliotekāre Sanita Korkla. Nāciet un skatieties!

Anita Ločmele, Baltinavas muzeja izglītojošā darba un darba ar apmeklētājiem vadītāja, teic, ka pagasta izstādē nav rakstiskā materiāla, kur būtu atspoguļota pagasta vēsture, toties ir pagasta cilvēku roku darbi. Taisnība, izņēmums ir Ainas Korklas (literārais pseidonīms Krapaču Luce) sadarbība ar citiem autoriem sarakstītās grāmatas labam garastāvoklim un kādai smieklu devai. Milzīga, tamborēta sega uz Baltinavu atceļojusi no Elvīras Niedres. Ar ļoti daudziem rokdarbiem sevi piesaka pagasta iedzīvotāja un rokdarbniece Sanita Pauliņa. "Tie ķiņķēziņi man ļoti patīk. Arī viņas keramikas darbiņi," priecājas A.Ločmele. Sanitas daudzus un atšķirīgos no diegiem, lupatiņām, pogām un spalvu kumšķīšiem darinātos viriņus muzeja darbinieces mīļi dēvē par rūķīšiem jeb mājas gariņiem. Cilvēkiem tie nes laimi un bagātību. No vecām magnetofona lentām Sanita uzaudusi sedziņu – kaut ko līdzīgu Anneles Slišanas "simt dečiem". Pārsteidz arī rokdarbnieces darinātie auduma maisiņi. Zīmējums uz tiem izveidots, audumu krāsojot dažādās krāsās. Dekoratīvas kastītes darinājusi Inga Mežale, bet apsveikumus – Mairita Ločmele. Kā, izmantojot dekupāžu, skaisti pārvērst vienkāršas stikla burciņas, rāda Vineta Ločmele. Izstādē vietu atradušas pat divas ziedošanas puķes. To trauku darināšanā un apgleznošanā roku pielicis amatnieks Valdis Livzenieks. Adītāja Anna Korkla uz izstādi atsūtījusi daudz rakstainu cimdu. Izstādē aplūkojami izšūtie lina dvieļi ar tamborējumiem galos, gluži kā no senču pūralādes. Tos darinājusi 90 gadus vecā Genofeva Stepanova. Anita atklāj, ka arī viņa glabā lina dvieļus, jo pirtī ar tiem pavisam cita slaucīšanās. Ar frotē dvieļi slaukies, cik gribi, tomēr īsti sauss netiec. Muzeja darbiniece piebilst, ka maz pazīst Krišjāņu pagastu, bet, redzot šos, Krišjāņu iedzīvotāju izstādei sarūpētos darbiņus, sāk to iepazīt labāk. Ar sievišķīgo rokdarbu pasauli izstādē kontrastē pagasta iedzīvotāja Jura Kaņķas medību trofejas – aļņu ragi un mežacūkas āda. Bet arī meži un medības ir daļa no Krišjāņu pagasta dzīves. Taujāta, kā būs ar ekskursiju uz Krišjāņu pagastu, kur Baltinavas un citu pagastu iedzīvotāji šo pagastu varētu iepazīt uz vietas, muzeja darbiniece teic, ka patlaban degvielas cenu sadārdzi-

Foto - A. Kirsanovs

Medību trofejas. Tās izstādei ienes virišķīgu akcentu. Rādot trofejas medaļu, muzeja darbiniece A.Ločmele atcerējās arī savu onkuli, kurš bija mednieks. Diemžēl viņa trofejas medaļas netika saglabātas.

nāšanās dēļ tas ar ir sarežģīts jautājums, vai kāds gribēs braukt. Bet cerība mirst pēdējā, kā mēdz teikt.

Kad Krišjāņu pagasta iedzīvotāju rokdarbi atgriezīsies mājās, izstāžu telpā sāksies grīdas siltināšanas darbi, jo Baltinavas muzeju siltina kopumā. Patlaban notiek ārdarbi, kad kļūs aukstāks, remontdarbu veicēji pārvietosies iekštelpās. "Siltināšanas programmā paredzēta logu un durvju nomaiņa, grīdu, pamatu, ēkas fasādes siltināšana un apdare, jumta siltināšana un seguma nomaiņa, ventilācijas ierīkošana un apkures katla maiņa, ūdensapgādes un kanalizācijas tīklu ārējā sakārtošana, apkārtnes labiekārtošana, saules paneļu uzstādīšana un apgaismojuma nomaiņa. Kopējās darbu izmaksas plānotas 481 731 eiro apmērā," pastāstīja muzeja vadītāja Antra Keiša. "Pēc siltināšanas pabeigšanas skaista un mūsdienīga būs ne tikai muzeja ēka, bet arī iekštelpas," secina A.Ločmele.

Tuvojas Ziemassvētki. Par to atgādina izstādē redzami rūķi.

Foto - A. Kirsanovs

Nepalaid garām!

Kulta klaunu nams no ODESAS "Maski" ierodas Latvijā!

Šeši neveikli klauni katru savas dzīves mirkli iekļūst situācijās, kas ir viena par otru smieklīgākas un jautrākas. Kaut ko ne tā izdarīt. Pateikt, ko nevajadzētu. Ieiet, kur nedrīkst. Ielīst tur, no kurienes nesanāk izlīst. Tā ir viņu ikdiena. Lai tiktu ārā no šīm situācijām, būs nepieciešama zāles skatītāju palīdzība un ieteikumi.

Apsolām – smiesieties, vēderus turēdami, visas programmas garumā. Atnesiet uzzīmētu klaunu – saņemsiet dāvanu!

Pēc pasākuma visus bērnus aicināsim uz jautru bildi kopā ar šiem mīļajiem cilvēciņiem.

Pasākuma norises vieta: Balvu Kultūras un atpūtas centrs.

Norises laiks: 23.novembris plkst. 18.30.

27.oktobrī plkst. 19.00 "GORS" Lielajā zālē grupas "bet bet" jubilejas koncerts

Grupa "bet bet" savu 30 gadu jubileju sāka atzīmēt jau 2021.gadā, taču pulcēšanās ierobežojumu dēļ to neizdevās realizēt pilnvērtīgi, tāpēc 2022.gadā grupa nolēmusi turpināt jubilejas turneju un nosvinēt to skaļi un jaudīgi arī Latgalē – vēstniecībā GORS! Par godu jubilejai grupa ir sagatavojusi savu labāko un jaunāko skaņdarbu programmu. Tās repertuārā iekļautas tādas dziesmas kā "Kāpēc man nav sarkans mersedess", "Pieklauvē", "Man vienalga viss", "Diena", "Es tevi nemīlu", "Mana mīļā meitene", "Vakara vējā" un citas laika pārbaudi izturējušas dziesmas.

Dzirdēsiet arī dažus pirmatskaņojumus no (sadarbībā ar Holivudā pazīstamās komponistes un filmas "Dvēseļu putenis" mūzikas autores Lolitas Ritmanes) speciāli grupai radītā dziesmu cikla. Koncerta norises vietā varēs iegādāties arī jauno grupas 60 dziesmu nošu un dziesmu vārdu grāmatu, kā arī labākos grupas CD albumus un Guntara Rača jaunākās, šogad klajā nākušās dzejoļu grāmatas "365" 4.daļu. Dažus no dzejoļiem, kas tiks veltīti kādam no klausītājiem, autora izpildījumā dzirdēsiet arī koncertā. Pēc koncerta dalībnieki sniegs autogrāfus.

"bet bet" atbalstītāji jau zina, ka katrs grupas koncerts vienmēr tiek spēlēts ar pilnu atdevi un ir kā īsts enerģijas lādiņš uz ilgu laiku! Grupas dalībnieki – Zigfrīds Muktupāvels, Guntars Račs, Uģis Tirzītis un Andris Alviķis ir noilgojušies satikt savus klausītājus! Uz tikšanās!

Biljetes iespējams iegādāties visās "Biļešu paradīzes" kasēs, kā arī GORS informācijas centrā.

Apsveikums

Tajās zvaigznēs tālajās, kas pilda debess telpu,
Uz mūžiem ierakstīts Tavs dzīves stāsts,
Ar ziedu smaržu, mežu skurbo elpu
Pār gadiem nodzīvotiem pāršalc vēja glāsts.

(L.Sāgameža-Nāgele)

Vissirsnīgākie sveicieni **Marcijannai Apšeniecei**
skaistajā dzīves jubilejā!

Vēlam stipru veselību un Dieva svētību katrai dienai.
Stefānija, Ākuļu ģimene

Pārdod

Piegādā lopbarībai: kartupeļus,
burkānus, puscukurbietes, graudus.
Tālr. 25442582.

Pārdod lopbarības miltus.
Tālr. 29332209.

Pārdod skaldītu malku (rakstām
pavadzīmes). Tālr. 26425960.

Skaldīta malka.
Cena 50 EUR/berkubā.
Piegādes apjoms līdz 7 berkubiem.
Ir sausā. Tālr. 25543700.

Pārdod skaldītu malku (rakstām
rēķinus). Tālr. 28700211.

Pārdod 2-istabu dzīvokli ar
centrāl apkuri Balvos. Cena pēc
vienošanās. Tālr. 29460772.

Steidzami pārdod 5.laktācijas govī.
Tālr. 28388911.

Latvijā audzēta cūkgaļa. Ar piegādi.
Tālr. 26326705.

Pārdod sivēnus. Iespējama piegāde.
Tālr. 29210330.

Kūdras apkures briketes.
Tālr. 29296201.

Iepazīšanās

Vīrietis (60 g.) iepazīsies ar sievieti
draudzībai.
Adresēt redakcijā šifram D-1.

Līdzjūtības

Apsedz, Dieviņ, zvaigžņu sagšu,
Klāj mākoņu paladziņu,
Apklusuši mātes soļi,
Dzīves ceļu staigājot.

Izsakām patiesu līdzjūtību un
skumju brīdī esam kopā ar **Artūru
Pauliņu un ģimeni, MĀMUĻU**
Mūžībā pavadot.
Kaimiņi: Jakobsoni, Kaļvas,
Karpovi, Janīna S.

Pāri sirmām kapu priedēm
Pāršalc tavas dzīves stāsts.
Pāri darbam, sāpēm, ilgām
Baltu, vieglu smilšu klāsts.

Kad rudenīgie vēji pūš atvadu
dziesmu, izsakām patiesu līdzjūtību
**Artūram Pauliņam ar ģimeni,
MĀTI, VĪRAMĀTI un VECMĀMIŅU**
mūžībā pavadot.
Zita, Ilona un Ainārs ar ģimenēm
Lielbritānijā

Visdziļākā līdzjūtība sāpju brīdī
Guntim Pauliņam, MĀMIŅU
pēdējā gaitā pavadot.
Kaimiņiene Briede
(dzim. Pokratniece) ar ģimeni

Cilvēka mūžs izskan kā dziesma,
Noriet kā saule vakarā.
Paliek tik kapsētā svecītes liesma,
Paliek tik sāpe asarā.

Lai gaišs mūžības ceļš
IMANTAM SKABAM. Mūsu
līdzjūtības vārdi lai stiprina viņa
tuviniekus.

Ēriks Eizāns,
sporta klubs "Motokruīzs",
SIA "Auto Kruīzs" kolektīvs

Mijš cilvēks aizgājis uz klusēšanas
pusi...

Nu dvēselīte debesis sev jaunu
līdzdu vij. (J.Jaunsudrabiņš)

Izsakām patiesu līdzjūtību **dēla
Jāņa, meitas Sanitas, māsas
Zigrīdas ģimenēm,**
ANNU KULEŠU mūžībā pavadot.
Ilga, Pēteris

Tik skumjš man uzrakstījies liktens,
Tas Dieva diktētais pa zvaigžņu
lokiem,

Kā pelēks vakars agri satumsis,
Bez ciruļiem un varavīksnes lokiem.

Sērojam kopā un izsakām
visdziļāko līdzjūtību **dēlam Jānim
un meitai Sanitai**, kad negaidīti
mūžības ceļā jāpavada
ANNA KULEŠA.
Bijušie Annas klasesbiedri

Klusiem soļiem māmuliņa,
Mūžam durvis aizvērusi,
Ne vārdiņa nebildusi,
Skumjas sirdī atstājusi.

(V.Kokle-Liviņa)

Izsakām visdziļāko līdzjūtību **dēla
Jāņa, meitas Sanitas ģimenēm
un tuviniekiem**, mīlo māmiņu un
vecmāmiņu **ANNU KULEŠU**
mūžības ceļā pavadot.
Ausma, bērni, krustmeita Līga

Māmiņ, saulīte apmākusies –
nemaz nelīgo smejojot,
Domīga saulīte tevi pavada,
tālu apvārsni ejot.

Smieklī paslēpušies,
prieka urdziņas aplūst,
rasa sudraba pērlītes izbārsta
pār tevis staigātu taku.
Rasas sudraba lāsītes pārkausa
pār taviem aizejošiem soļiem –
visas krīt sirdī, rit pāri vaigiem
un dedzina, dedzina kodīgi...

(M.Laukmane)

Kad mīļās **MĀMIŅAS** dzīves ceļš
ved kapu kalniņā, esam kopā ar
Ļudiņu un tuviniekiem.
Kafejnīcas "Velves" kolēģi

Birst ziedos asaras kā zvaigznes,
Jo tavā takā skumjas smagi krīt.
Cik grūti iedegt baltu sveci

Un ziedus klāt pār tavu kapu, māt.
Kad jāteic pēdējie atvadu vārdi,
mūsu visdziļākā līdzjūtība **Ludmilai
Agaņkovi, MĀMIŅU** kapu kalniņā
pavadot.
Ludmila, Pēteris, Sarmīte, Valija

Dažādi

Spiežam, karsējam, iepakojam
ābolu sulu Kubulos.
Tālr. 27004732.

Piegādā smilti, granti, šķembas
(dažādas frakcijas).
Tālr. 29208179.

Pieņem smilti, granti, šķembas.
Remontē piebraucamos ceļus.
Ierok un savieno ūdensvadus,
kanalizāciju un elektrokabeļus.
Tālr. 25685918.

Paziņojums

30.novembrī plkst. 10.00 ŠĶILBĒNU
PAREIZTICĪGO kapsētā talka.

Atrasts

Tirot Steķintavā grāvi, atrastas
NIKOLAJA BERGERA apliecības.
Interesēties redakcijā.

Pērk

Z.s "Strautiņi"
iepērk **mājlopus.**
Samaksa tūlītēja. Labas cenas.
Tālr. 29411033.

**IEPĒRK
MAJLOPUS**
-AUGSTAS CENAS
-SAMAKSA TŪLĪTĒJA
-ELEKTRONISKIE SVARI
tel. 27777733
www.galasparrade.lv

SIA "AIBI" iepērk
liellopus, jaunlopus,
jērus, zirgus.
Iepērkam arī bioloģiskos lopus.
Samaksa tūlītēja.
Tālr. 20238990.

Pērk izcirstus mežus,
3000 EUR/ ha. Tālr. 28282021.

Pērk mežu ar zemi, cirsma,
lauksaimniecības zemi.
Tālr. 26346688.

Pērk *Gaz 51* vai *52* starteri, var būt
neejošs. Tālr. 29363218.

Pērk meža īpašumus, īpašumā var
ietilpt lauksaimniecības zeme, vecas
ēkas. Samaksa darījuma
noslēgšanas dienā.
Tālr. 26360308.

Pērkam augošus kokus mežā,
paši zāģējam, izvedam.
Samaksa tūlītēja.
Tālr. 20219102.

Pērk meža, lauksaimniecības
zemi. Tālr. 29386009.

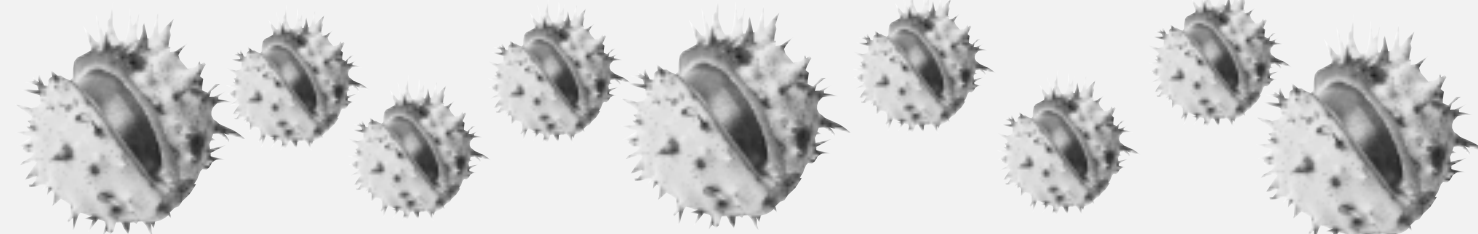
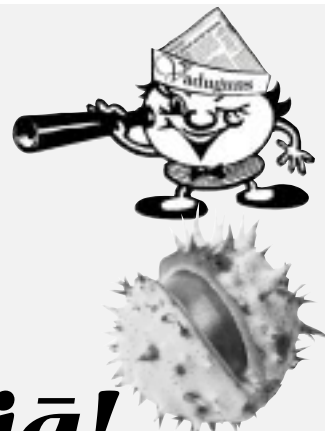
Turpinās preses abonēšana 2023.gadam

"Vaduguns" abonēšanas cenas 2023.gadam (EUR)

	1 mēnesis	3 mēneši	6 mēneši	12 mēneši
FIZISKĀM PERSONĀM 2022.gada 12 mēnešu abonentiem	6,50	19,50	38,00	72,00

Abonē Vaduguni redakcijā!

Radās neskaidrības, zvani – tālr. 26161959.

<p> Vaduguns Indekss 3004 IZNĀK OTRDIENĀS, PIEKTDIENĀS IZDEVĒJS SIA "BALVU VADUGUNS" Nodokļu maksātāju apliecības Nr. LV43203002982</p>	<p>REDAKCIJAS ADRESE TEĀTRA IELĀ 8 BALVOS, LV-4501 NORĒĶINU KONTS A.S. SEB BANKA Nr. LV21UNLA0024000467345, kods UNLALV2X <small>Publicitāte materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli. Par faktu, skaitļu pareizību, kā arī par sludinājumu tekstiem atbild to autors.</small></p>	<p>REKLĀMA, SLUDINĀJUMI D.Dimitrijeva T. 64507018 26161959</p>	<p>REDAKTORS E.GABRANOVŠ - T. 29360850 ŽURNĀLISTI: S.KARAVOIČIKA - T. 26707934; Z.LOGINA - T. 29203754; I.ZINKOVSKA - T. 28319682; M.SPRUDŽĀNE - T. 27832538; I.TUŠINSKA - T. 27145837; A.LOČMELIS - T. 26665086. KOREKTORE S.GUGĀNE GRĀMATVEDE S.BĒRZIŅA - T. 25908200 ŠOFERIS A.KIRSANOVŠ - T. 27870730 Tālrunis-autoatbildētājs - 64520961</p>	<p>e-pasts: vaduguns@apollo.lv mājaslapa: vaduguns.lv</p> <p>Datorsalikums- SIA "Balvu Vaduguns", R.KACĒNS Iespēsts SIA "Latgales Druka", Rēzeknē, Baznīcas 28 TIRĀŽA - 2440</p>
---	--	---	---	--